

Vlaanderen
is omgeving

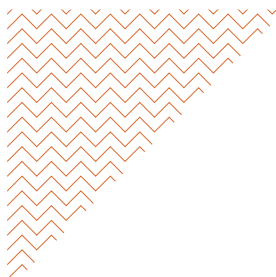
Verbeteren van de aanpak van hinderklachten van houtkachels

Analyse van de bestaande situatie en beleidsaanbevelingen

Rapport in uitvoering van de Green Deal Huishoudelijke Houtverwarming - actie 1.3.5
Oktober 2022

DEPARTEMENT
OMGEVING

omgevingvlaanderen.be

COLOFON

AUTEUR:

Vlaamse overheid
Departement Omgeving
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
Contact: bjo.omgeving@vlaanderen.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Peter Cabus
Secretaris-generaal
Departement Omgeving

UITGAVE:

Status: versie oktober 2022

DISCLAIMER

Dit rapport is opgesteld door het Departement Omgeving. De opstellers willen hiermee informatie verschaffen over de problematiek van houtrook en de aanpak ervan. Hoewel bij de samenstelling van de inhoud van dit rapport de grootst mogelijke inspanning tot zorgvuldigheid is betracht, is het niet uitgesloten dat bepaalde informatie verouderd, onvolledig of anderszins onjuist kan zijn. In dit rapport zijn links opgenomen naar websites van andere instanties en ondernemingen. Voor de inhoud van die sites zijn die andere instanties of ondernemingen verantwoordelijk. De informatie die wordt aangeboden is van algemene aard. Ze is niet aangepast aan persoonlijke of specifieke omstandigheden en kan dus niet als een persoonlijk, professioneel of juridisch advies aan de lezer worden beschouwd. Voor specifiek advies wordt bij voorkeur beroep gedaan op daartoe bevoegde deskundigen.

Aan de informatie in dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend.

Stelt u onjuistheden vast in de informatie in voorliggend rapport, dan kan je hierover het Departement Omgeving contacteren via het mailadres: bjo.omgeving@vlaanderen.be.

Het departement Omgeving kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de rechtstreekse of onrechtstreekse schade die zou kunnen voortvloeien uit de raadpleging of het gebruik van de informatie in dit rapport, of van de externe websites waarnaar vanuit deze publicatie wordt verwezen.

INHOUDSTAFEL

0	Context	4
1	Relevante regelgeving, handhavingskader, good practices, rechtspraak en -leer	5
1.1	Vlaamse regelgeving	6
1.2	Federale en Europese regelgeving	9
1.3	Lokale regelgeving	10
1.4	Handhavingskader	12
1.5	Good practices	13
1.6	Rechtspraak en -leer	16
2	Bestaande tools en hulpmiddelen	20
3	Concrete ervaringen in gemeenten	34
4	Analyse en aanbevelingen	36
4.1	Een makkelijk hanteerbaar stappenplan	36
4.1.1	Vanuit het standpunt van de gehinderde door houtrook	36
4.1.2	Vanuit het standpunt van de gemeente of lokale politie die een melding ontvangt	38
4.1.3	Vanuit het standpunt van de houtstoker	39
4.2	Een portaalsite als eerste (en enige) officiële infopunt voor belanghebbenden	40
4.3	Ruim kenbaar maken van eenduidige technische voorschriften voor de plaatsing van schouwen in relatie tot ventilatieopeningen en deze eventueel wettelijk verankeren	41
4.4	Beoordelingscriteria uitwerken voor hinder en regelgeving op lokaal niveau instellen die handhaafbaar is	43
4.5	Vrederechters en deskundigen Informeren en sensibiliseren	43
5	Conclusies	44
6	Bijlagen	45
6.1	Toepasselijke bepalingen in GAS- en politiereglementen	45
6.2	Toepasselijke bepalingen in stedenbouwkundige verordeningen	52
6.3	Model politiereglement	57
6.4	Voorbeeld registratiefiche milieuklacht	60

FIGUREN

Figuur 1 Tijdsevolutie van geurhinder vanwege rook uit een particuliere schoorsteen.....	4
Figuur 2 Stappen in de behandeling van een burenhinderprobleem door een lokale overheid.....	21
Figuur 3 Flowchart voor de beoordeling van de urgentie van een bezoek aan de hinderlocatie.....	22
Figuur 4 Aanbevelingen omtrent de plaatsing van ventilatieopeningen	27
Figuur 5 Algemeen schema voor het beoordelen van hindersituaties	27

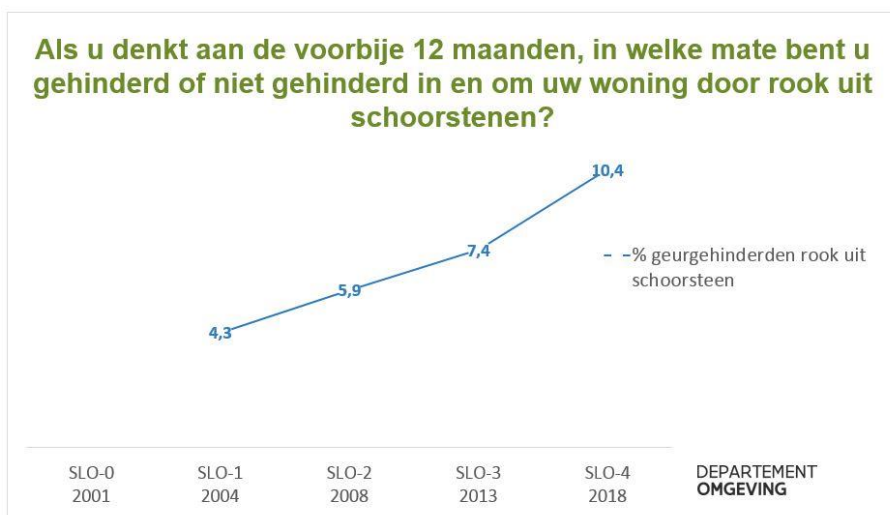
TABELLEN

Tabel 1 Overzicht BBT bestaande huishoudelijke houtverwarmingstoestellen	24
Tabel 2 Kengetallen luchtverontreiniging in functie van volledigheid verbranding.....	30
Tabel 3 Voorstel van geurnormenkader voor houtrook.....	30

0 CONTEXT

In oktober 2018 sloten een hele reeks entiteiten en organisaties een Vlaamse Green Deal af rond huishoudelijke houtverwarming (<https://omgeving.vlaanderen.be/green-deal-huishoudelijke-houtverwarming>). Een van de acties die hierin was voorzien had betrekking op het verbeteren van de aanpak van hinderklachten van houtkachels. De actie was opgenomen als onderdeel van een palet van acties onder hoofdstuk 1.3. van de Green Deal die betrekking hebben op de installatie, het gebruik en onderhoud van stooktoestellen, inclusief rookgasafvoer.

Huishoudelijke stookinstallaties op hout kunnen zorgen voor rook- en geurhinder bij omwonenden. In bepaalde gevallen kan die hinder dermate groot worden dat de leefkwaliteit van de omwonenden in het gedrang komt. Dat doet zich bv. voor wanneer houtrook het huis binnendringt of wanneer mensen hun tuin gaan vermijden omwille van de houtrook. De voorbije tien jaar is de hinder van dergelijke bronnen in Vlaanderen volgens het Schriftelijk Leefomgevingsonderzoek zowat verdubbeld (meer info over de 5-jaarlijkse hinderpeiling 'SLO': <https://omgeving.vlaanderen.be/schriftelijk-leefomgevingsonderzoek-slo-4-2018>). Ongeveer één op de tien Vlamingen (10.4%) gaf aan in 2018 hinder te ondervinden van de geur van rook afkomstig uit de schoorsteen van burens. Deze bron was voor de eerste keer opgenomen in de peiling van 2004, en het aandeel geurgehinderden van deze bron bedroeg toen 'slechts' 4.3%.

Figuur 1 Tijdsevolutie van geurhinder vanwege rook uit een particuliere schoorsteen

Niet al deze hinder geeft ook aanleiding tot een klacht. Ruwweg 15% van de gehinderden zal de hinder ook effectief melden bij gemeente of politie. Er wordt daarbij vastgesteld dat klachten door instanties die ermee worden geconfronteerd dikwijls niet in de diepte worden behandeld, mogelijks omdat er onvoldoende (kennis over) wettelijke rechtsgrond bestaat, of vanwege tijdsgebrek/andere prioriteiten. De problematiek wordt daardoor erg verschillend behandeld in Vlaanderen en burgers blijven ontevreden achter.

De actie in de Green Deal moet leiden tot een betere oplossingsgerichte aanpak van hinderklachten veroorzaakt door houtkachels, haarden en inzethaarden. Hiertoe zal worden voorzien in een leidraad met stappenplan, dat verwacht wordt helemaal klaar te zijn op het eind van de looptijd van de Green Deal (22 oktober 2022), op een moment dat de resultaten van alle overige acties

bekend zijn. In voorbereiding op de opmaak van deze leidraad wordt de in Vlaanderen (en Nederland) beschikbare kennis en ervaring gedocumenteerd.

Zo wordt in dit rapport een overzicht gegeven van:

- relevante regelgeving aangaande de plaatsing van schouwmonden en de beperking van hinder door houtkachels, good practices, zoals NBN normen, en daarbij aansluitend de rechtspraak en -leer rond deze thematiek, waaronder de resultaten van een analyse van relevante rechtspraak en rechtsleer (hoofdstuk 1);
- de belangrijkste bestaande tools en hulpmiddelen die in Vlaanderen en Nederland beschikbaar zijn voor de behandeling van hinderklachten van houtkachels, haarden en inzethaarden (hoofdstuk 2);
- concrete ervaringen (knelpunten en succesverhalen) van milieuambtenaren en lokale politie met hinderklachten over houtkachels (hoofdstuk 3);

Aansluitend wordt de verzamelde informatie geanalyseerd (hoofdstuk 4), als aanzet richting een leidraad, bedoeld om om ernstige overlastsituaties te kunnen aanpakken.

1 RELEVANTE REGELGEVING, HANDHAVINGSKADER, GOOD PRACTICES, RECHTSPRAAK EN -LEER

Bronnen/Meer info:

Departement Omgeving (2019). Huishoudelijke houtverwarming: overzicht van relevante regelgeving, voorschriften, richtsnoeren, codes van goede praktijk en educatief materiaal. Niet gepubliceerd, op verzoek verkrijgbaar.

[Vanheusden B. & Sallaerts L. \(2020\). Analyse van rechtspraak en rechtsleer over hinder en klachten als gevolg van huishoudelijke houtverwarming.](#) Studie uitgevoerd door Universiteit Hasselt in opdracht van het Vlaams Gewest

[VITO \(2020\). Beste Beschikbare Technieken \(BBT\) voor huishoudelijke houtverwarming.](#) Hoofdstuk 2.3. Milieu-juridische situering van de sector (pagina's 13-38)

[Departement Omgeving \(2017\). Code van goede praktijk: voorkomen en beheersen van milieuhinder van kleinschalige lucht- en dampafvoersystemen.](#) Hoofdstuk 7 Regulerend kader lucht- en dampafvoer (pagina's 28-51).

[WTCB \(2021\). Leidraad voor het voorkomen en beperken van hinder van rook afkomstig van huishoudelijke houtverwarmingstoestellen.](#) Studie uitgevoerd door het WTCB in opdracht van het Vlaams Gewest.

[VITO \(2021\). Code van Goede Praktijk voor huishoudelijke houtverwarming – gebruik van het toestel.](#) Studie uitgevoerd door het Vlaams Kenniscentrum voor Beste Beschikbare Technieken (VITO) in opdracht van het Vlaams Gewest.

Dit hoofdstuk geeft een bondig overzicht van de relevante regulerende bepalingen die op datum van publicatie van dit rapport (=september 2022) kunnen worden toegepast op huishoudelijke houtstooktoestellen (houtkachels, inzethaarden en open haarden), het gebruik ervan en de locatie van de schouw. Relevante bepalingen zijn deze die van belang zijn om (potentiële) hinderproblemen als gevolg van de rook die bij de verbranding in het toestel ontstaat aan te pakken. Aandacht gaat ook naar de handhavingsmiddelen die op deze regelgeving van toepassing zijn gesteld. Bij gebrek aan specifieke wettelijke bepalingen zijn ook niet-bindende normen en richtsnoeren van belang (good practices). In de beoordeling van een hinderprobleem wordt immers ook daarmee rekening gehouden.

1.1 VLAAMSE REGELGEVING

VLAREM II

Besluit van de Vlaamse regering houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, BS 29 september 1995

In VLAREM II wordt onderscheid gemaakt tussen drie klassen van hinderlijke inrichtingen. De inrichtingen of activiteiten van de eerste klasse brengen de grootste risico's of hinder mee. De inrichtingen of activiteiten van de derde klasse brengen de minste risico's of hinder mee. Tot welke klasse een inrichting hoort, hangt af van de voorkomende rubrieken, vermeld in bijlage 1 van VLAREM II 'Indelingslijst'.

De **verbranding van biomassaproducten (zoals hout) in huishoudelijke stooktoestellen** met een vermogen van minder dan 300 kW is **geen ingedeelde inrichting**, zoals bepaald in rubriek 43.1 uit bijlage 1 indelingslijst bij VLAREM II (tenzij afvalstoffen worden verbrand, zie verder).

Dit betekent dat de verbranding van zuivere houtbrandstoffen (waaronder gedroogd hout uit onderhoud van bossen, houtpellets, ...) in huishoudelijke toestellen is toegelaten en dat VLAREM hiervoor geen milieuvoorwaarden oplegt (uitgezonderd de voorwaarden uit deel 6 – zie verder). Voor het gebruik van een houtkachel met de verbranding van toegelaten brandstoffen, is dus geen omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ingedeelde inrichting of activiteit vereist. De activiteit moet ook niet gemeld worden aan de gemeente.

De **verbranding van afvalstoffen**, waaronder houtafval, is wel ingedeeld in VLAREM (Rubriek 2.3.4 'Opslag en verbranding of meeverbranding'). Dit betekent dat voor deze activiteit een **omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ingedeelde inrichting of activiteit moet** worden aangevraagd en dat de bijhorende milieuvoorwaarden moeten worden nageleefd. In de praktijk is het verkrijgen van deze omgevingsvergunning voor huishoudelijke toepassingen geen realistische optie, waardoor verbranding van afvalstoffen in toestellen voor huishoudelijke houtverwarming de facto als verboden kan worden beschouwd. VLAREM voorziet hierop een **uitzondering** voor 'het verbranden van onbehandeld houtafval' met een watergehalte van maximaal 15%, uitgezonderd zaagsel, krullen, schaafsel, stof en spanen, in toestellen voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en soortgelijke toestellen met een nominaal thermisch vermogen van maximaal 300 kW'. Deze activiteit valt niet onder rubriek 2.3.4 en is dus niet ingedeeld (=toegelaten). Hiervoor gelden wel VLAREMA-voorwaarden (zie verder).

¹ Spaanplaten, OSB, multiplex, MDF of geverfd/gelakt/gevernist hout, treinbielzen of chemisch behandeld hout vallen uiteraard niet onder de noemer 'onbehandeld houtafval'. Brandhout, afkomstig van houtkap, wordt niet als houtafval beschouwd. Onbehandelde paletten en fruitkisten zijn in principe wel toegestaan, voor zover ze helemaal zuiver en voldoende droog zijn.

Deel 6 van VLAREM II bevat milieuvoorwaarden voor niet-ingedeelde inrichtingen. Hoofdstuk 6.6 bevat milieuvoorwaarden voor niet-ingedeelde inrichtingen voor verwarming van gebouwen. Hierin staat vermeld:

“Art. 6.6.0.1

*Voor andere **centrale** stooktoestellen dan de centrale stooktoestellen, vermeld in rubriek 43 van de indelingslijst, die in hoofdzaak gebruikt worden voor de verwarming van gebouwen en, optioneel, voor de aanmaak van warm verbruikswater, gelden de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater.”*

Voor **toestellen voor lokale ruimteverwarming** (kachels en haarden) bevat deel 6 van VLAREM II **geen** voorwaarden.

VLAREMA

Besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, BS 23 mei 2012

Het VLAREMA is een uitvoeringsbesluit van het Materialendecreet. Het bevat meer gedetailleerde voorschriften over (bijzondere) afvalstoffen, grondstoffen, selectieve inzameling, vervoer, de afvalstoffenregisterplicht en de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Artikel 4.5.2 van VlAREMA legt voor bepaalde afvalstromen een verbod op om deze te verbranden of als brandstof te gebruiken. Het gaat daarbij o.m. om afvalstoffen die voor recyclage afzonderlijke worden ingezameld, afvalstoffen die voor hergebruik of recyclage in aanmerking komen, huishoudelijk restaval.

Stooktoestellenbesluit

Besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, BS 27 april 2007

Het stooktoestellenbesluit legt verplichtingen op m.b.t. het onderhoud, nazicht en de keuring voor eerste ingebruikname van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater. Ketels op houtpellets of stukhout vallen onder deze regelgeving, kachels en open haarden zijn niet onderhevig aan deze regelgeving.

Energiebesluit

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid, BS 8 december 2010

De EPB regelgeving voorziet in minimumeisen voor de energieprestaties (isolatie en energieverbruik) en ventilatie van nieuwe gebouwen of bij ingrijpende renovaties. Daar waar de regelgeving zich richt op de energieprestaties en energetische kwaliteit van de gebouwen, lijkt er geen directe relevantie in het kader van het voorkomen en beheersen van hinder. Daar waar het gaat om het regelen van het binnenhuisklimaat, en dus het voorzien van voldoende ventilatie, dient men zich wel degelijk bewust te zijn van mogelijke nadelige effecten van het zich in regel stellen met de EPB-regelgeving. Voorzieningen om te voldoen aan de ventilatie-eisen uit de EPB regelgeving kunnen immers als onaangenaam gevolg hebben dat een geur- of rookprobleem

ontstaat of als vervelender wordt ervaren (o.a. door het aanzuigen van de lucht in de buurt van een nabijgelegen schoorsteen).

Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en het Decreet betreffende de omgevingsvergunning

Gecoördineerde decreten Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening - [B.S. 20 augustus 2009 en diverse latere wijzigingsdecreten](#); Decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

Deze twee instrumenten lijken bijzonder geschikt om de locatie van een lucht- of dampafvoerkanaal te regelen.

Indien een (ver)bouw(ings)project onverenigbaar wordt geacht met een goede ruimtelijke ordening zal de stedenbouwkundige vergunning geweigerd worden (art. 4.3.1 §1 van de VCRO). Art. 4.3.1 §2 van de VCRO stelt expliciet dat de overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening onder meer wordt beoordeeld aan de hand van aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op hinderaspecten en gezondheid. Het lijkt m.a.w. aangewezen dat de plaatsing van de schouw (locatie en hoogte) onderdeel uitmaakt van de beoordeling van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning. Een vergunning voor een plan dat in eerste instantie omwille van een onoordeelkundige locatie van de schouw niet in overeenstemming lijkt te zijn met de goede ruimtelijke ordening kan via een beperkte aanpassing van de plannen alsnog, door het opleggen van voorwaarden (bijv. herlocalisatie en verhoging schouw), worden afgeleverd.

Stedenbouwkundige verordeningen bevatten stedenbouwkundige voorschriften, en kunnen o.m. worden vastgesteld met het oog op het ruimtelijk begrenzen van milieuhinder. (Art. 2.3.1 9° van de VCRO). Zij kunnen worden ingesteld op gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau, en hebben dan ook hun toepassingsgebied binnen deze respectievelijke bestuursniveaus. Van de bestaande verordeningen op gewestelijk en provinciaal niveau zijn er geen die hun toepassing hebben op de plaatsing van luchtafvoeren. Een aantal gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen hebben wél voorzien in bepalingen die betrekking hebben op de luchtafvoer van rookgassen.

Vrijstellingenbesluit

Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 ([B.S. 10/09/2010 en diverse latere wijzigingsbesluiten](#)) tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is

Sommige handelingen zijn vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning of van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen. Dit is geregeld in het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 ([B.S. 10/09/2010 en diverse latere wijzigingsbesluiten](#)) tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is. Het besluit uit 2010 ("Vrijstellingenbesluit") voorzag een vrijstelling voor "handelingen zonder stabiliteitswerken en zonder wijziging van het fysiek bouwvolume aan zijgevels, achtergevels en daken". Hoewel hier niet uitdrukkelijk het plaatsen van constructies zoals ventilatiebuizen, schoorsteenpijpen en schoorstenen was vermeld, was het wél de bedoeling van de Vlaamse Regering in 2010 om de vrijstelling vrij algemeen te formuleren zodat ook dergelijke constructies eronder zouden vallen. Deze interpretatie is verduidelijkt via expliciete vermelding van "gebruikelijke constructies zoals ventilatiebuizen, airco's, schoorsteenpijpen, schoorstenen, ..., op voorwaarde dat ze niet meer dan drie meter boven de nok van de woning uitsteken" bij de laatste wijziging van het Vrijstellingenbesluit (wijzigingsbesluit van 15 juli 2016). Het is m.a.w. niet nodig om voor het type constructies zoals bedoeld in deze code van goede praktijk een stedenbouwkundige vergunning aan te vragen. Enkel ingeval deze constructie deel uitmaakt van

een groter vergunningplichtig project, zal dus de oordeelkundige plaatsing ervan kunnen beoordeeld worden.

Samengevat:

Er is momenteel geen algemeen geldende wetgeving in Vlaanderen voor de locatie, hoogte,... van rookgaskanalen en schouwmonden voor individuele houtkachels en –haarden. Rond ventilatie is er EPB-regelgeving van toepassing op nieuwbouw en renovaties met stedenbouwkundige vergunning, zonder criteria op vlak van uitmonding of interactie. Desondanks kan bij de beoordeling van een aanvraag van omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen de locatie van de schouw een element van afweging zijn. Wat betreft milieuaspecten is regelgeving zeer beperkt. Enkel voor ketels op stukhout en pellets zijn er voorschriften m.b.t. keuring, nazicht en onderhoud.

1.2 FEDERALE EN EUROPESE REGELGEVING

Productnormering houtpellets

Koninklijk besluit van 5 april 2011 tot bepaling van de eisen waaraan houtpellets moeten voldoen om gebruikt te worden als brandstof voor niet-industriële verwarmingstoestellen, BS 13 mei 2011

Artikel 5 van het KB legt productnormen vast voor houtpellets.

Het gaat om voorwaarden voor de oorsprong van het hout dat gebruikt werd voor de productie van de pellets (chemisch onbehandeld hout, afkomstig uit duurzaam bosbeheer) en om technische eisen (o.a. vochtigheid, asgehalte, verbrandingswaarde, afmetingen, chemische samenstelling).

Om op de markt te mogen worden gebracht, moeten pellets voor vaste brandstoffen voorzien zijn van een 'etiket van gecertificeerde kwaliteit', waarin verklaard wordt dat de pellets voldoen aan de eisen uit het KB.

Koninklijk besluit verwarmingsapparaten

Koninklijk besluit van 12 oktober 2010 tot regeling van minimale eisen van rendement en emissieniveaus van verontreinigde stoffen voor verwarmingsapparaten voor vaste brandstoffen, BS 24 november 2010

Het KB bevat de eisen voor huishoudelijke verwarmingsapparaten op vaste brandstof (o.a. stukhout, houtpellets, steenkool,...). Kachels en ketels die niet voldoen aan de voorwaarden uit dit KB mogen in België niet op de markt worden gebracht.

Bijlage I en Bijlage II uit het KB geven de minimale rendementseisen en maximale emissieniveaus weer.

Om op de markt te mogen worden gebracht, moeten verwarmingsapparaten voor vaste brandstoffen voorzien zijn van een 'verklaring van overeenstemming', waarin verklaard wordt dat het toestel voldoet aan de wettelijke emissie- en rendementseisen uit het koninklijk besluit. De verklaring wordt opgesteld door de fabrikant of zijn in de Europese Unie gevestigde gemachtigde, voor elk type of model toestel, en wordt opgenomen in de technische handleiding van het toestel.

De lijst met toestellen voor vaste brandstoffen die door de fabrikant conform verklaard zijn met fase III van het Koninklijk besluit is te raadplegen op de website van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu <https://www.health.belgium.be/nl/e-services/lijt-van-verwarmingstoestellen>. De Federale Milieu-inspectie van de FOD Volksgezondheid verricht in supermarkten en gespecialiseerde winkels controles om zich ervan te vergewissen dat de wetgeving correct wordt toegepast. Niet-conforme toestellen worden uit de handel gehaald. Meer info hierover (incl. lijst met uit handel gehaalde houtkachelmodellen): <https://www.health.belgium.be/nl/controles-op-producten>.

Het Koninklijk Besluit is sedert 1 januari 2020 niet meer van toepassing op centrale toestellen, en vanaf 1 januari 2022 is dat ook niet meer het geval zijn voor decentrale toestellen. De Ecodesign verordeningen treden in de plaats hiervan.

Ecodesign richtlijn

De Ecodesign richtlijn (2009/125/EG) vormt in Europa het kader voor het opstellen van Ecodesign eisen voor energie gerelateerde apparatuur. De producteisen voor toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen verbruiken zijn opgenomen in verordening (EU) 2015/1185 en voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen is dat in verordening (EU) 2015/1189. Deze verordeningen bevatten eisen voor energie-efficiëntie én emissies.

Energie-etikettering

De voorwaarden voor etikettering van toestellen voor huishoudelijke houtverwarming worden vastgelegd in de Europese verordeningen (EU) 2015/1186 (toestellen voor lokale ruimteverwarming) en (EU) 2015/1187 (verwarmingsketels voor vaste brandstoffen). Het lijkt voor de hand liggend dat toestellen behorend tot de hoogste energie-efficiëntieklasse (A+++) minder vervuilen en bijgevolg ook minder kans op hinder zullen veroorzaken dan toestellen van de laagste klasse (G).

Samengevat:

Productnormering is een Europese en federale bevoegdheid. Zowel voor pellets als voor verwarmingstoestellen op vaste brandstof zijn er voorwaarden aan het op de markt brengen van deze producten vastgelegd. De federale Milieu-inspectie is bevoegd voor de controles op naleving.

1.3 LOKALE REGELGEVING

GAS-wet en politiereglementen

Sinds 13 mei 1999 voorziet de wetgever via de Nieuwe gemeentewet de mogelijkheid voor de gemeenten om de inbreuken op hun lokale politieverordening (of -reglement/-codex) zelf te sanctioneren door middel van gemeentelijke administratieve sancties in plaats van door middel van politiestraffen opgelegd door de politierechter. Een verstrengde versie van deze wet (gekend als de GAS-wet) werd op 1 januari 2014 van kracht.

Een belangrijke voorwaarde hiervoor is evenwel dat men enkel gedragingen die nog niet in een andere wetgeving gesanctioneerd zijn in de politieverordeningen kan opnemen. Via het lokale politiereglement kunnen dus strengere of bijkomende bepalingen opgelegd worden vb. een tijdelijk

stookverbod voor houtkachels en open haarden bij bepaalde weersomstandigheden² of een verplichte onderhoud/ reiniging van de schouw.

Deze inbreuken worden vastgesteld door de politie of door de gemeentelijke ambtenaren die hiertoe opgeleid werden.

Er zijn vier soorten sancties (cf. art. 119bis van de GAS- wet):

- een administratieve geldboete van maximum € 350 (voor minderjarigen vanaf 14 jaar max € 175);
- een al dan niet tijdelijke schorsing van een door gemeente afgegeven toestemming of vergunning;
- een al dan niet tijdelijke intrekking van een door gemeente afgegeven toestemming of vergunning;
- een al dan niet tijdelijke sluiting van een inrichting.

De administratieve geldboete wordt opgelegd door de sanctionerend ambtenaar, de andere drie sancties behoren tot de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen.

Tegen de hogervermelde sancties kunnen volgende acties ondernomen worden:

- indienen verweerschrift binnen de vijftien dagen;
- als de boete mogelijks hoger zal zijn dan € 70: mondeling verhoor mogelijk;
- inzage dossier;
- recht op bijstand door advocaat;
- beroep mogelijk bij de politierechtbank

Aangezien iedere gemeente een ander politiereglement opstelt, zal voor iedere situatie nagegaan moeten worden welke specifieke bepalingen opgenomen werden.

Een omzendbrief van 22 juli 2014 verschaft uitleg bij de regelgeving aangaande de gemeentelijke administratieve sancties. Als voorbeeld van een gedraging die een geval van openbare overlast kan vormen en die dus het voorwerp van een administratieve sanctie kan zijn wordt o.m. vermeld het verbranden van stoffen die een sterk prikkelende geur verspreiden.

De GAS-wet biedt ook het kader voor lokale bemiddeling. De wet heeft immers niet enkel de bedoeling openbare overlast te bestraffen, maar ook om bemiddeling als alternatief instrument om overlast te beheersen te kunnen inzetten. Het KB van 28/01/2014 houdende de minimumvoorwaarden en modaliteiten voor bemiddeling in het kader van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties specificeert dit verder.

In bijlage 6.1 worden, bij wijze van illustratie, relevante artikels uit politie- of GAS-reglementen opgenomen.

Gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen

In de Vlaamse codex voor Ruimtelijke ordening wordt aan gemeenten en steden de mogelijkheid geboden om zelf stedenbouwkundige voorschriften vast te leggen in een gemeentelijke of stedelijke stedenbouwkundige verordening. Als een vergunningsaanvraag niet verenigbaar is met

² De mogelijkheid om te voorzien in een tijdelijk stookverbod werd ingesteld in heel wat gemeentelijke reglementen, zoals in Bornem, Geel, Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Laakdal, Meerhout, Olen, Puurs-Sint-Amands, Vorselaar, Alken, Borgloon, Heers, Kortesseem en Wellen, Destelbergen, Melle, Merelbeke en Oosterzelen, Kampenhout, Lennik, Pepingen, Steenokkerzeel, Vilvoorde en Zemst.

deze bepalingen, kan zij geweigerd worden. Niet vergunningsplichtige handelingen vallen uiteraard buiten de scope van deze verordeningen.

Gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen zijn een instrument van ruimtelijke ordening, dat bepalingen kan bevatten over de toegelaten locatie, hoogte en het ontwerp van de schouw, bepalingen die van belang kunnen zijn om rookhinder te vermijden.

Zoals in vorig hoofdstuk al aangegeven is de constructie van een schouw op zich een stedenbouwkundige handeling die vrijgesteld is van de vergunningsplicht. Evenwel, wanneer de schoorsteen in strijd is met de (lokale) stedenbouwkundige voorschriften en onderdeel uitmaakt van een constructie die vergunningsplichtig is, kan dit leiden tot een weigering of vernietiging van de vergunning.

In bijlage 6.2 worden, bij wijze van illustratie, relevante artikels uit stedenbouwkundige verordeningen opgenomen.

Samengevat:

Ongeveer 30% van de gemeenten en 40% van de politiezones beschikt over lokale reglementering (politiereglement en/ of stedenbouwkundige verordening) waarin bepalingen die verband houden met overlast van verwarmingsinstallaties en verbranden van materialen zijn opgenomen. We hebben momenteel [bepaalde gegevens over de wijze van handhaving op deze bepalingen of de inzet van lokale bemiddeling.](#)

1.4 HANDHAVINGSKADER

Vaststellingen van overtredingen m.b.t. huishoudelijke houtverbranding binnen de Vlaamse milieuwetgeving gebeuren door een lokale milieutoezichthouder of politie. Toezicht op bouwvoorschriften (opgenomen in de stedenbouwkundige vergunning) gebeurt door een gemeentelijk stedenbouwkundig verbalisant of politie. Toezicht op politiereglementen gebeurt door een GAS (gemeentelijke administratieve sanctie)- vaststeller of politie.

In geval er sprake is van een milieu- of bouw misdrijf kan er een proces-verbaal opgesteld worden en kunnen er eventueel maatregelen worden opgelegd. Een proces-verbaal wordt overgemaakt aan het parket; indien het parket beslist om niet over te gaan tot een strafrechtelijk spoor, kan er alsnog een boete worden opgelegd door de gewestelijke beboetingsentiteit. Indien er een gemeentelijke verordening wordt overtreden, kan een GAS-ambtenaar op basis van een vaststelling beslissen om over te gaan tot het opleggen van een GAS-boete.

In geval er klachten zijn m.b.t. huishoudelijke houtverbranding en er is sprake van een overtreding van de regelgeving, dan kan er in principe gehandhaafd worden, maar dan moet de lokale handhaver dit effectief kunnen vaststellen. In geval van huishoudelijke houtverbranding is het knelpunt vaak dat men van buitenaf niet kan zien welk hout er wordt verbrand, of er überhaupt wel hout wordt verbrand, of het stooktoestel vakkundig geplaatst is, hoe de constructie van de schouw is,... en men binnen in de woning moet zijn om de nodige vaststellingen te kunnen doen. Maar een lokale handhaver of politieagent mag niet zomaar de woning betreden; hiervoor is

schriftelijke toestemming van de bewoner of een gerechtelijk bevel vereist³. Een uitzondering daarop is als er sprake is van heterdaad. Een politieagent die ook de hoedanigheid van 'officier gerechtelijke politie' heeft, mag dan in principe zonder toestemming of bevel de woning betreden. Heterdaad⁴ is een uitzonderingsregime en wordt daarom zo strikt geïnterpreteerd dat in de praktijk die mogelijkheid quasi uitgesloten is. Zelfs als er zicht is op de schouw en de kleur en geur van de rook aanwijzing geven dat er geen correcte verbranding gebeurt, is dat vermoeden niet voldoende om de woning te betreden om daar een misdrijf vast te stellen, zonder toestemming van de bewoner of een gerechtelijk bevel.

Een GAS-ambtenaar heeft evenmin de bevoegdheid om de woning van burgers te betreden.

Een vaststelling is dus niet evident en vergt doorgaans de bereidheid van de stoker om mee te werken.

In die zin mag het potentieel van burenbemiddeling niet worden onderschat. Bij hindersituaties komt een bemiddelaar vaak tot een oplossing zonder dat er een conflict ontstaat of dat discussies escaleren en zonder dat er een tussenkomst door een toezichthouder/ vaststeller, politie of vrederechter nodig is; bovendien is er bij hinder van huishoudelijke houtstook niet altijd sprake van een overtreding, maar is de hinder eerder het gevolg van foutief gebruik of verkeerde handelingen. Een toezichthouder of vaststeller kan de bemiddelaar bijstaan door informatie te verstrekken over regelgeving, normen, mogelijke maatregelen die de stoker kan nemen om de hinder te vermijden.

1.5 GOOD PRACTICES

Omdat regelgeving die van toepassing is op decentrale houtverwarmingsinstallaties beperkt is, wordt veelal aanknopng gezocht bij minder dwingende regels van goede praktijk. De meest relevante in dit verband zijn een reeks technische normen, ontwikkeld binnen het Bureau voor Normalisatie (of overgenomen vanuit Europese normen), de leidraad voorkomen en beperken rookhinder afkomstig van huishoudelijke houtverwarmingsinstallaties (WTCB, 2021), de code van goede praktijk over het gebruik van een toestel voor huishoudelijke houtverwarming (VITO, 2021), opgesteld in uitvoering van de green deal huishoudelijke houtverwarming en een oudere code van goede praktijk uit 2009, laatst geactualiseerd in 2017, met als toepassingsbereik zowel particuliere woningen als commerciële keukens. De hoger vermelde leidraad heeft deze oude code inmiddels vervangen voor wat het toepassingsbereik van huishoudelijke houtverwarming betreft.

Deze good practices hebben geen van allen op zich een wettelijke status, maar weerspiegelen wel goed vakmanschap, en worden bijgevolg verondersteld gekend te zijn binnen de sector. Ze worden slechts afdwingbaar wanneer zij zijn opgenomen of ernaar wordt verwezen in wetgeving, stedenbouwweglementen, politiereglementen of contracten (bv tussen bouwheer en architect,...). Nochtans kan een rechtbank via een omweg van de regels van de kunst die iedereen in acht moet nemen (zorgvuldigheidsplicht) een beklaagde aansprakelijk stellen voor het niet naleven van een norm, ook al werd die op geen enkele manier verbindend verklaard.

Er zijn bijzonder veel NBN normen met divers toepassingsgebied en elk specifieke inhoudelijke bepalingen. Hierna vermelden we de meest relevante (ook oude, inmiddels buiten toepassing gestelde) normen in functie van de hinderproblematiek, alsook andere documenten die als regels van goede praktijk worden erkend.

³ Artikel 16.3.12 van het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid; artikel 1 van de Huiszoekingswet; artikel 26 en 47 van de Wet op het Politieambt; artikel 6.2.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

⁴ Wetboek van Strafvordering artikel 32 – 46 en 49

NBN B 61-002:2006

Centrale verwarmingsketels met een nominaal vermogen kleiner dan 70 kW – Voorschriften voor hun opstellingsruimte, luchttoevoer en rookafvoer

Deze norm was geldig tot 17-09-2019.

Deze norm was van toepassing op centrale verwarmingsketels, en dus niet op toestellen die enkel gebruikt worden voor de rechtstreekse verwarming van hun opstellingsruimte. Bij ontbreken van specifieke normering voor kachels en haarden werd deze norm doorgaans toch als maatstaf gehanteerd. De norm vermeldde dan ook expliciet dat hij in die gevallen als leidraad kon gebruikt worden. Het is dan ook niet vreemd dat bepalingen uit deze norm, o.m. door de vrederechters, ook als regels van goede praktijk werden beschouwd.

Deze norm bevatte een aantal normatieve bijlagen die bijzondere relevantie hebben voor de hinderproblematiek:

- Bijlage D: over de plaats van de uitmonding van afvoerkanalen met natuurlijke trek. De bijlage definieert 3 windinvloedzones, zone I waarbij de wind geen nadelige invloed op de werking van het afvoerkanaal heeft, een zone II waarbij er valwinden kunnen optreden (en bijgevolg een valwindafleider dient te worden voorzien), en een zone III waarbij overdrukken kunnen ontstaan. De uitmonding van een afvoerkanaal mag hier niet worden voorzien (ruwweg binnen 0.5m van het dakvlak). Verder wordt hier ook de invloed van naburige hindernissen behandeld, wat bijkomende beperkingen oplevert voor de uitmonding van een schouw.
- Bijlage G: de berekening van de verdunningsfactor, waarmee de benodigde afstand kan worden berekend vanaf de uitmonding van een afvoerkanaal tot elke aanwezige instroomopening zodat geen hinder wordt veroorzaakt voor personen aanwezig in verblijfsruimten. De verdunningsfactor is afhankelijk van type brandstof, het nominaal vermogen van het toestel en de specifieke locatie van de schouwmond ten opzichte van de instroomopening voor verse lucht.

Deze norm werd vanaf 17-09-2019 vervangen door NBN B 61-002:2019, waarin de bepalingen rond de plaats van uitmonding van afvoerkanalen met natuurlijke trek en de berekening van de verdunningsfactor (normatieve bijlagen D en G) waren geschrapt. Hierdoor ontstond een lacune, die werd rechtgezet door de norm uit 2019 alweer terug te trekken. Dat gebeurde op 8 april 2021. Ter vervanging, en in afwachting van een nieuwe norm, is het technische document NBN/DTD B 61-002 opgesteld die momenteel als code van goede praktijk geldt.

NBN/DTD B 61-002:2021

Belgisch technisch document dat als code van goede praktijk geldt in afwachting van de goedkeuring van een nieuwe versie van NBN B 61-002. De bepalingen rond de plaatsing van uitmonding van afvoerkanalen met natuurlijke trek en de berekening van de verdunningsfactor (normatieve bijlagen D en G) werden opnieuw toegevoegd.

NBN EN 15287-1+A1: 2010

Schoorstenen – Ontwerp, installatie en ingebruikneming van schoorstenen – Deel 1: Schoorstenen voor van de omgevingslucht afhankelijke verwarmingstoestellen, installatie, ingebruikname.

Deze norm vermeldt enkele algemene regels van goede praktijk (in hoofdstuk 4.3.18), maar verwijst verder naar nationale regels en nationaal aanvaarde regels. Bij wijze van voorbeeld zijn in

informatieve annex M regels uitgewerkt, die werden ontwikkeld op basis van typisch gekende nationale regels.

NBN EN 13384-1 :2015+A1:2019

Chimneys – thermal and fluid dynamic calculation methods – part 1: chimneys serving one combustion appliance

Enkel de informatieve bijlage C 'Chimney outlet with regard to adjacent buildings' is mogelijk relevant.

NBN EN 13779:2010

Ventilatie voor niet-residentiële gebouwen – prestatie-eisen voor ventilatie- en luchtbehandelingssystemen. (Nederlandstalige versie van NBN EN 13779:2007)

Deze norm had betrekking op het ontwerp van mechanische ventilatiesystemen voor niet-residentiële gebouwen bestemd voor menselijke bezetting. De norm had niet betrekking op verbrandingsgassen van warmtegeneratoren, maar wel op grills, keukendampkappen, garages, tunnels, parkings, rokerssalons,... Zoals bij de norm NBN B 61-002:2006 was hier ook de verdunningsfactor opgenomen (informatieve bijlage A). Anders dan bij NBN B 61-002:2006 was de verdunningsfactor ook voor verbrandingsprocessen van vaste stoffen toepasbaar gesteld, weliswaar niet voor alle configuraties.

Deze norm was geldig tot 22 september 2017 en werd vervangen door NBN EN 16798-3:2017, die nog weinig relevante elementen m.b.t. de plaatsing van de schouwuitlaat bevat.

Het technisch rapport CEN/TR 16798-4:2017, dat een achtergronddocument is van de NBN EN 16798-3:2017, bevat niet-normatieve aanbevelingen voor minimumafstand tussen luchtinlaat en luchtuitlaat of rookgasafvoer. De aanbevelingen zijn gebaseerd op het begrip 'verdunningsfactor'.

Leidraad voorkomen en beperken rookhinder

Leidraad voor het voorkomen en beperken van hinder van rook afkomstig van huishoudelijke houtverwarmingstoestellen. WTCB, april 2021.

De leidraad is opgesteld in afwezigheid van specifieke normatieve documenten voor decentrale houtverwarmingsinstallaties, op Europees en Belgisch niveau, met betrekking tot plaatsingsregels voor schouwmonden ten opzichte van ventilatie-openingen en heeft tot doel die leemte op te vullen. Deze leidraad moet in toekomst een belangrijke referentie worden voor gemeenten om hinder rond schouwen en ventilatie aan te pakken.

De leidraad kan finaal ook gebruikt worden door vrederechters in kader van bemiddeling of een procedure ingeval mensen een beroep wensen te doen op de vrederechter wanneer zij oordelen abnormale burenhinder te ondervinden als gevolg van de houtrook.

Op deze leidraad wordt meer in detail in gegaan in hoofdstuk 2.

Code van goede praktijk departement Omgeving

Code van goede praktijk Voorkomen en beheersen van milieuhinder van kleinschalige lucht- en dampafvoersystemen. Toepassingsbereik: commerciële keukens en particuliere woningen. Departement Omgeving, editie 3, maart 2017 – versie voor publieke raadpleging.

In deze code van goede praktijk, origineel opgesteld in 2009, komen zowel problemen als gevolg van kook- en bakdampen als van de verbrandingsgassen van verwarmingstoestellen en de

afgevoerde lucht van luchtverversingssystemen aan bod. Het document bundelt de meest relevante informatie, zoals die gekend was t.e.m. maart 2017. Er wordt o.m. dieper ingegaan op NBN EN 13779, die op dat moment nog algemeen van toepassing was op ventilatiesystemen in niet-residentiële gebouwen, maar ook richtinggevend kon worden geacht voor de plaatsing van schouwmonden van houtkachels in relatie tot ventilatieopeningen. In rechtspraak werd tot voor kort nog vaak verwezen naar deze code van goede praktijk (ook eerdere versies).

Code van goede praktijk voor het gebruik van een houtverwarmingstoestel

Code van Goede Praktijk voor huishoudelijke houtverwarming – gebruik van het toestel. VITO, februari 2021.

We verwijzen naar hoofdstuk 2 voor meer toelichting bij deze code van goede praktijk.

Samengevat:

Een aantal NBN normen bieden, bij gebrek aan duidelijke wettelijke regels voor de plaatsing van schoorstenen van houtkachels, een beperkte houvast om in te schatten of een schoorsteen oordeelkundig werd/wordt geplaatst in functie van de hinderproblematiek. Dit is eveneens het geval voor een aantal codes van goede praktijk en leidraad, die als good practice kunnen worden beschouwd. Nochtans zijn deze documenten, toepassingsbereik en hun status niet éénduidig, en zijn ze niet steeds goed gekend, zelfs niet bij installateurs en deskundigen.

1.6 RECHTSPRAAK EN -LEER

Hinderklachten worden pas door een rechter behandeld wanneer deze hinder door een ander wordt ervaren en afdoende kan worden bewezen. Daarbij kan beroep worden gedaan op volgende bepalingen:

Burgerlijk Wetboek

Tot voor kort waren volgende artikelen uit het Burgerlijk Wetboek relevant:

Artikel 544 - Burenhinder

Artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek stelt dat de eigenaars het recht hebben om op de meest volstrekte wijze genot te hebben en te kunnen beschikken over hun goed, voor zover men er geen gebruik van maakt dat strijdig is met de wetten of met de verordeningen. De nabuur begaat hierbij geen fout, maar er is een verstoring van het evenwicht tussen de eigendommen. Daarbij wordt uitgegaan van een objectieve aansprakelijkheid.

Om de theorie van de burenhinder te kunnen toepassen, wordt het bewijs van de volgende 4 voorwaarden vereist: 1° nabuurschap tussen de eigendommen (de eigendommen moeten niet aanpalend zijn); 2° aanwezigheid van overlast of hinder door een daad of een nalatigheid; 3° een oorzakelijk verband tussen nabuurschap en overlast of hinder; 4° de overlast of de hinder dient voldoende ernstig (=bovenmatig) te zijn. Bovenmatige hinder is de hinder die meer inhoudt dan de normale ongemakken die je nu eenmaal hebt als je percelen aan elkaar grenzen. Er is dan sprake van een verstoord evenwicht, wat hersteld moet worden. Bij het bepalen of de hinder bovenmatig is, gaat de wet uit van elementen zoals het tijdstip, de frequentie en de intensiteit van de hinder,

////////////////////////////////////

de eerste ingebruikneming (feit of de hinderverwekker er al was toen de gehinderde er kwam wonen) of de publieke bestemming van het onroerend goed van waaruit de hinder wordt veroorzaakt. Dat laatste zal bij de overlast vanwege een huishoudelijk houtstooktoestel allicht niet van toepassing zijn.

Artikel 1382 e.v. - Schade uit onrechtmatige daad

De tekst van artikel 1382 BW luidt als volgt: “Elke daad van de mens, waardoor aan een ander schade wordt veroorzaakt, verplicht degene door wiens schuld de schade is ontstaan, deze te vergoeden.” Voor de toepassing van de theorie van de onrechtmatige daad o.b.v. artikel 1382 Burgerlijk Wetboek moeten de volgende 3 voorwaarden worden bewezen: een daad (1), de schade die werd veroorzaakt (2), en een oorzakelijk verband tussen deze daad en de schade (3).

De onrechtmatige daad kan bestaan uit de schending van een wettelijke bepaling, of uit de schending van een algemene zorgvuldigheidsnorm. De rechter moet in dit laatste geval beoordelen of de schadeverwekker zich al dan niet heeft gedragen zoals een normaal vooruitziend en zorgvuldig persoon, geplaatst in dezelfde feitelijke omstandigheden. Wat de schade betreft, is het steeds aan degene die schade ondervindt om de omvang van de geleden schade met zoveel mogelijk bewijsstukken aan te tonen (gemaakte kosten, morele schade, ...).

Terwijl de burgerlijke rechtbank van eerste aanleg vorderingen behandelt waarvan het bedrag hoger is dan 1860 EUR, is het vrederecht een burgerlijke rechtbank waar men voor o.a. burenruzies terecht kan, voor zowel een verzoening als een proces. Een verzoening is gratis en geldt als een soort van bemiddeling door de vrederechter. Bijstand door een advocaat is hierbij niet verplicht. Meer informatie over de verschillende facetten van de verzoeningsprocedure: <https://www.tribunaux-rechtbanken.be/nl/procedures/verzoening>. Wanneer niet wordt gevraagd om een verzoening of wanneer verzoeningspogingen mislukken, wordt een procedure bij het vrederecht ingesteld, ingeleid door een dagvaarding. Meestal wordt dan wel een advocaat ingeschakeld. In tegenstelling tot de verzoeningszitting, stopt deze procedure niet als de tegenpartij niet aanwezig is op de eerste zitting. De vrederechter kan op die eerste zitting beslissen om de zaak onmiddellijk te beoordelen of eerst nog meer informatie in te winnen. En bijvoorbeeld ter plaatse te gaan. Daarbij kan de vrederechter zich laten vergezellen door een deskundige. Of die deskundige doet apart een expertise en maakt daarvan een verslag op voor de vrederechter.

Sedert 1 september 2021 is boek 3 “Goederen” van het Burgerlijk Wetboek van toepassing. Er is nog geen rechtspraak gekend gebaseerd op deze artikelen.

Artikel 3.101. Bovenmatige burenhinder

§ 1. Naburige eigenaars hebben elk een recht op het gebruik en genot van hun onroerend goed. Bij de uitoefening van hun gebruik en genot eerbiedigen ze het geschapen evenwicht door geen hinder op te leggen aan de nabuur die de normale ongemakken uit de nabuurschap overtreft en hem toerekenbaar is. Om de bovenmatigheid van de hinder te beoordelen, is rekening te houden met alle omstandigheden van het geval, zoals het tijdstip, de frequentie en de intensiteit van de hinder, de eerste ingebruikneming of de publieke bestemming van het onroerend goed van waaruit de hinder wordt veroorzaakt.

§ 2. Degene die het vermelde evenwicht schendt, is gehouden dit te herstellen. De rechter oordeelt welke van volgende maatregelen passend zijn om het evenwicht te herstellen:

- 1° een vergoeding in geld die de bovenmatige hinder compenseert;
- 2° de vergoeding van de kosten verbonden aan compenserende maatregelen op het gehinderde onroerend goed om de hinder tot het normale niveau te verminderen;

3° voor zover dit op zich geen nieuw onevenwicht doet ontstaan en een normaal gebruik en genot van het onroerend goed hierdoor niet wordt uitgesloten, het bevel de handeling die het evenwicht verstoort te staken of op het hinderende onroerend goed maatregelen te nemen die de hinder verminderen tot het normale niveau.

§ 3. Indien één of beide naburige onroerende goederen bezwaard zijn met een recht ten voordele van een derde die een attribuut van het eigendomsrecht heeft, zijn de paragrafen 1 en 2 van toepassing op die derde voor zover deze hinder is veroorzaakt door de uitoefening van het attribuut dat hem kan worden toegerekend.

Indien de hinder voortvloeit uit werkzaamheden die door de betrokken eigenaar of de titularis van dit attribuut expliciet of stilzwijgend zijn toegelaten, wordt deze geacht hem toerekenbaar te zijn.

§ 4. De vordering voor bovenmatige burenhinder verjaart overeenkomstig artikel 2262bis, § 1, tweede en derde lid, van het oude Burgerlijk Wetboek.

Artikel 3.102. Voorkomen van bovenmatige burenhinder

Indien een onroerend goed ernstige en manifeste risico's inzake veiligheid, gezondheid of vervuiling ten aanzien van een naburig onroerend goed veroorzaakt waardoor het evenwicht tussen de onroerende goederen wordt verbroken, kan de eigenaar of gebruiker van dat naburige onroerend goed in rechte vorderen dat preventieve maatregelen worden genomen teneinde te verhinderen dat het risico zich realiseert.

Strafwetboek

Artikel 563, 3°

In theorie kan dit artikel uit het Strafwetboek worden aangewend om geur- en rookhinder te bestraffen:

“Met geldboete van vijftien euro tot vijfentwintig euro en met gevangenisstraf van een dag tot zeven dagen of met een van die straffen alleen worden gestraft: [...] 3° Daders van feitelikheden of lichte gewelddaden, mits zij niemand gewond of geslagen hebben en mits de feitelikheden niet tot de klasse van de beledigingen behoren; in het bijzonder zij die opzettelijk, doch zonder het oogmerk om te beledigen, enig voorwerp op iemand werpen dat hem kan hinderen of bevuilen;”

Het Hof van Cassatie stelde al in een arrest van 12 april 1983 vast dat het verspreiden van rook over het erf van een buur waardoor dit aangetast wordt, gelijk is aan het werpen van een voorwerp dat iemand kan hinderen of bevuilen in de zin van artikel 563, 3° van het Strafwetboek. De strafrechter kan rechtstreekse maatregelen opleggen, zoals de verplichting tot verhogen of verplaatsen van de schoorsteen. Voor feiten die niet vallen onder de eerder vermelde wetgeving, zouden deze artikelen theoretisch de basis kunnen vormen voor strafvervolging, maar de kans op seponering is in het strafrecht echter niet onwaarschijnlijk.

Praktijk van rechtspraak

Door de Universiteit Hasselt werd in de loop van 2020 onderzocht hoe rechters omgaan met hinder/klachten als gevolg van huishoudelijke houtverwarming, welke knelpunten en moeilijkheden daarbij worden ondervonden en welke oplossingen daarbij worden voorgesteld. Daartoe werden een 10-tal rechterlijke uitspraken geanalyseerd.

Bij de beoordeling van een hindersituatie kon onderscheid gemaakt worden tussen de objectieve vaststellingen en subjectieve aspecten.

Objectieve factoren zijn producteisen, schouwontwerp en plaatsing van de schouw ten opzichte van omgevingselementen. Bij gebrek aan bindende normen, bleken de technische NBN-normen een onmisbare houvast te bieden om te kunnen vaststellen of het houtstooktoestel hinder veroorzaakt. Meestal werd in rechtspraak teruggegrepen naar een voormalige versie van de NBN norm B 61-002, waarin bepalingen rond plaatsing van de schouw (o.a. de verdunningsfactor voor mazoutverwarming) waren opgenomen.

Ook het materiaal dat verbrand wordt en de tijdstippen waarop het houtstooktoestel wordt gebruikt, zijn aspecten die objectief zouden vastgesteld kunnen worden. Het lijkt vanzelfsprekend dat verbanden van behandeld hout, wat uitdrukkelijk verboden is door VLAREMA, leidt tot de vaststelling dat er sprake is van abnormale hinder. In de praktijk is dit echter quasi onmogelijk te bewijzen.

Subjectieve aspecten hebben betrekking op de persoonlijke beleving van de betrokken deskundigen of rechters, en zijn moeilijk in algemene normen te vatten. Bij gezondheidsklachten is het een quasi onmogelijke opgave om aan te tonen dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen deze klachten en het gebruik van het houtstooktoestel.

Het antwoord op de vraag of de hinder als abnormaal kan worden beschouwd, is steeds gelijk te stellen met het antwoord op de vraag of het toestel aan de (niet-bindende) technische normen voldoet. Aan welke technische normen wordt getoetst, is bovendien volledig afhankelijk van de insteek van de aangestelde deskundige. Meestal volgt de rechter het oordeel van de gerechtsdeskundige. De analyse door de Universiteit Hasselt leerde wel dat niet alle gerechtsdeskundigen even deskundig zijn in deze specifieke materie. Er is momenteel evenwel geen mogelijkheid om eisen op te leggen om als deskundige op te kunnen treden in deze procedures.

Het is gebleken dat het concept ‘burenhinder’, wettelijk verankerd in artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek, geen degelijke houvast biedt voor diegene die hinder ervaart. Wanneer wordt geopteerd voor een rechterlijke uitspraak om hinder te stoppen, blijkt dat artikel 544 evenwel vaak de enige gangbare optie is. Het aantonen van abnormale hinder strandt meestal op een gebrek aan bewijs dat de hinder de ‘normale buurtschapsnadelen’ overschrijdt. Daarnaast machtigt artikel 544 de rechter niet tot het opleggen van een verbod om de hinderlijke activiteit te blijven uitvoeren. De rechter kan slechts een compensatievergoeding opleggen voor de lasten die de normale te dulden lasten uit het nabuurschap overstijgen. Meestal wordt dan voorzien in een forfaitaire vergoeding, die de abnormaliteit van het nabuurschap terug in balans moet brengen.

Sinds 1 september 2021 is ‘Boek 3 – Goederen’ van het Burgerlijk Wetboek van toepassing. Het valt nog af te wachten of rechterlijke beoordelingen van hinder van houtkachels zal wijzigen. Alleszins bevat de nieuwe wettekst een opsomming van maatregelen die de rechter kan opleggen om het evenwicht te herstellen, waaronder een vergoeding, maar ook het bevel om een handeling te staken (artikel 3.102 BW, evenwel “voor zover dit op zich geen nieuw onevenwicht doet ontstaan en een normaal gebruik en genot van het onroerend goed hierdoor niet wordt uitgesloten”).

Samengevat:

De stap naar de rechtbank is de laatste stap die gehinderden ondernemen in hun wil om de overlast die zij ondervinden van houtrook te doen stoppen. In zijn zoektocht naar objectieve beoordelingscriteria maakt een rechter soms gebruik van de diensten van een gerechtsexpert. De drempel naar de rechter is evenwel nog steeds hoog, en de kans op een bevredigend resultaat onzeker.

2 BESTAANDE TOOLS EN HULPMIDDELEN

Bronnen/meer info: [dit is een niet-limitatieve lijst]

<https://omgeving.vlaanderen.be/green-deal-huishoudelijke-houtverwarming>. Webstek waar alle producten, gerealiseerd in uitvoering van de Green Deal Huishoudelijke Houtverwarming zijn gebundeld.

<https://omgeving.vlaanderen.be/bouw-gezond>. Website van het departement Omgeving over een gezond binnenmilieu.

www.vmm.be/lucht/evolutie-luchtkwaliteit/stookadvies. Website van de Vlaamse Milieumaatschappij over stookadvies en een reeks veelgestelde vragen die verband houden met de impact van houtrook op de luchtkwaliteit en onze gezondheid.

[Vlaamse overheid, departement Leefmilieu, Natuur en Energie \(2010\). Handleiding Behandeling van geurklachten door lokale overheden](#). Versie 3, actualisatie april 2010.

[VITO \(2020\). Beste Beschikbare Technieken \(BBT\) voor huishoudelijke houtverwarming](#). Studie uitgevoerd door het Vlaams Kenniscentrum voor Beste Beschikbare Technieken in opdracht van het Vlaamse Gewest. Mei 2020

[Medisch Milieukundigen bij de LOGO's: Draaiboek 'stook je gezondheid niet op](#). Uitgave januari 2016 (3^e editie)

[WTCB \(2021\). Leidraad voor het voorkomen en beperken van hinder van rook afkomstig van huishoudelijke houtverwarmingstoestellen](#). Studie uitgevoerd door het WTCB in opdracht van het Vlaams Gewest.

[VITO \(2021\). Code van Goede Praktijk voor huishoudelijke houtverwarming – gebruik van het toestel](#). Studie uitgevoerd door het Vlaams Kenniscentrum voor Beste Beschikbare Technieken (VITO) in opdracht van het Vlaams Gewest.

[STAB \(2019\). Kennisdocument 2019: Gezondheids- en hindereffecten door houtkachels van particulieren](#). 146 pagina's. Rapport opgemaakt door de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak op verzoek van de Rechtbank Oost-Brabant (Nederland).

TNO (2020). [Houtrook uit particuliere kachels: zoektocht naar indicatoren en verkenning van mogelijkheden voor reductie van overlast](#). Onderzoek sluit aan op bovenvermeld STAB onderzoek.

www.rivm.nl/houtrook. Website RIVM (2022) met informatie over houtrook en gezondheid

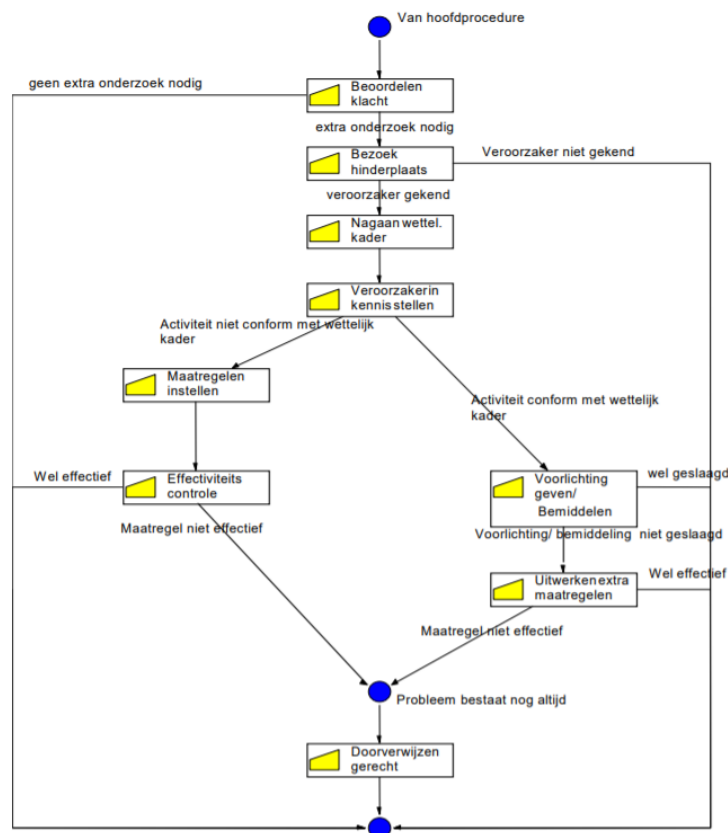
<https://iplo.nl>. Het Informatiepunt Leefomgeving bundelt informatie over o.m. bouwen, milieu en de Omgevingswet in Nederland.

Royal HaskoningDHV (2022). [Beleidsverkenning aanvullende maatregelen om de emissie van particuliere houtstook te beperken](#). In opdracht van het Nederlandse Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Hierna worden bestaande leidraden, sites of andersoortige hulpmiddelen die inspirerend kunnen zijn voor een op te maken stappenplan toegelicht.

Handleiding behandeling van geurklachten door lokale overheden (DOMG)

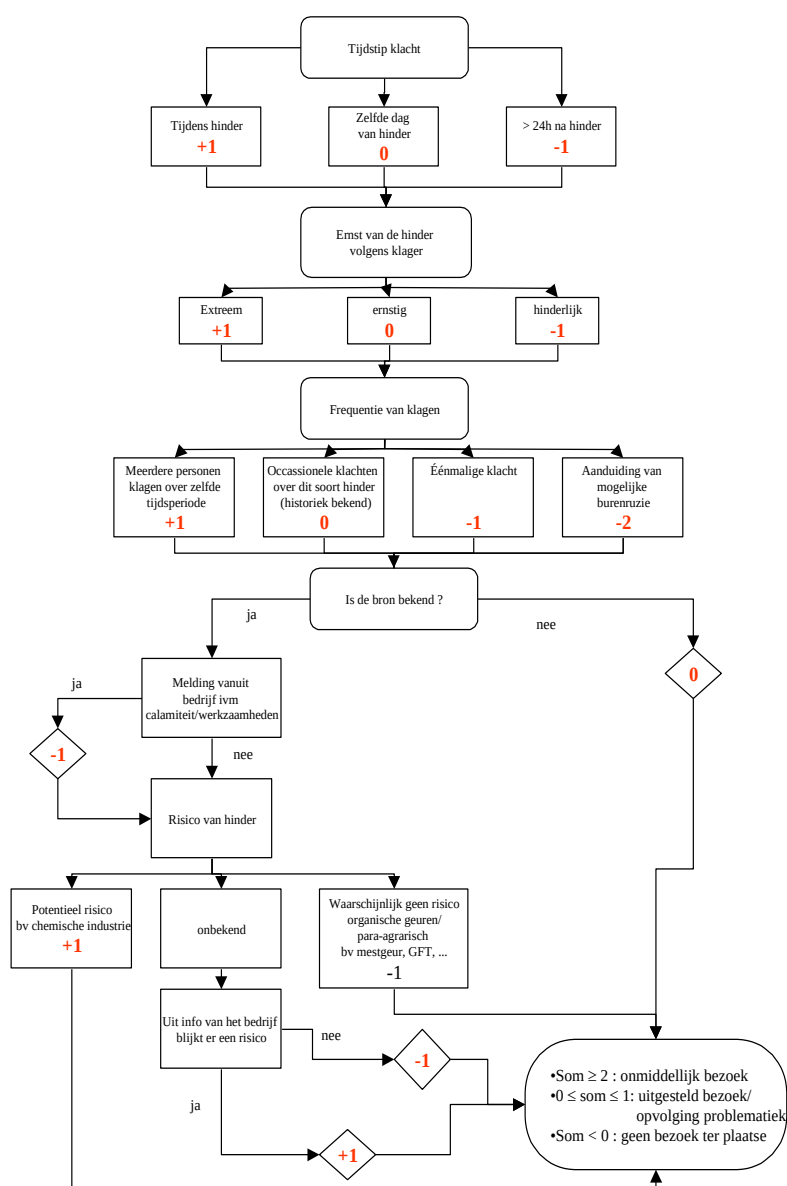
In dit document zijn praktisch werkbaar procedures uitgeschreven voor de lokale overheden ter evaluatie van geurproblemen, waarbij, naast procedures voor behandeling van klachten over geurhinder als gevolg van industrie, landbouw, riolering en waterzuivering, ook een procedure is uitgewerkt voor geurklachten als gevolg van burenhinder, vanaf ontvangst van de melding door de gemeentedienst tot het afsluiten van het dossier. Schematisch is dit als volgt uitgewerkt:

Figuur 2 Stappen in de behandeling van een burenhinderprobleem door een lokale overheid

Een aantal elementen uit deze handleiding kunnen in het bijzonder nuttig zijn om te vermelden in een stappenplan voor het opvolgen van klachten m.b.t. huishoudelijke houtstooktoestellen:

- Het al dan niet **prioriteren van een klacht** wordt hier voorgesteld aan de hand van een flowchart (beslisboom), waarbij aan een aantal situaties positieve en negatieve waardering gegeven wordt. Op het einde van de flowchart wordt op deze manier voor een bepaalde situatie/ geurklacht één getal bekomen betreffende het beoordelen van een klacht. Op deze manier kan geoordeeld worden of bij een geurklacht onmiddellijk dan wel op een later tijdstip ter plaatse dient gegaan te worden, ofwel dat een bezoek ter plaatse niet noodzakelijk is. Volgende parameters worden bekeken:
 - o Tijdstip van de klacht
 - o Ernst van de hinder: ernst zoals deze door de klager wordt ingeschat.
 - o Frequentie van klagen, 1 of meer klagers, burenruzie ja/ nee, bron gekend ja/ nee

Figuur 3 Flowchart voor de beoordeling van de urgentie van een bezoek aan de hinderlocatie

- De werkwijze voor een 'snuffelmeting' wordt omschreven. Deze snuffelmeting kan worden uitgevoerd in het geval van onzekerheid over de bron of oorzaak van geurhinder, om deze te kunnen lokaliseren (**bronbepaling**). Aansluitend gaat de handleiding ook in op het **belang van de atmosferestabiliteit**, wat een belangrijke parameter is die mee zal bepalen of en in welke mate er hinder kan optreden onder welbepaalde meteorologische omstandigheden.

BBT voor huishoudelijke houtverwarming (VITO)

De BBT-studie voor huishoudelijke houtverwarming is gericht op de verbranding van hout in toestellen voor lokale of centrale binnenhuisverwarming, en dit voor residentiële toepassingen (huishoudens). Toestellen op andere brandstoffen dan hout (bv. gaskachels of kolenkachels, stookolieketels, ...), of toestellen op hout met andere toepassingen dan huishoudelijke houtverwarming (bv. saunakachels, kookfornuizen, bakovens, verwarming buitenhuis, ...) vallen buiten de scope van de studie.

De BBT-evaluatie is gebeurd op het niveau van verschillende toesteltypes: stukhoutkachels, pelletkachels, accumulatiekachels, stukhoutketels en pelletketels, waarbij ook rekening is gehouden met de beoogde toepassing en het profiel van de gebruiker (bv. aantal uren dat men het toestel wil gebruiken, tijd/moeite die men wil investeren in correct stookgedrag, onderhoud enzoverder). De belangrijkste emissies binnen de scope van deze studie zijn emissies naar lucht (fijn stof, BC, CO, dioxines/PAK's, NMVOS). Ook het energetisch rendement vormt een aandachtspunt.

Voor open haarden zijn geen technieken (BBT) beschikbaar om het verbrandingsproces te optimaliseren en/of emissies te reduceren waardoor de emissies zeer hoog zijn en het energetisch rendement laag. Het gebruik van open haarden wordt om deze reden niet als BBT beschouwd.

In de studie gaat de aandacht naar BBT technieken voor:

- het ontwerp van nieuwe toestellen
- retrofit van oude toestellen
- installatie en gebruik van toestellen, en onderhoud en nazicht/inspectie van toestellen en rookgaskanaal.

Voor de opmaak van het stappenplan, zijn BBT voor retrofit van oude toestellen en BBT voor installatie, gebruik, onderhoud van toestellen en rookgaskanaal alleszins nuttige informatie vb. voor de opmaak van een **beoordelingskader voor de toestand van de installatie** bij klachten, en voor het **formuleren van verbetervoorstellen**. Daarbij zijn type toestel en werkingsduur elementen die hierin een belangrijke rol spelen.

In hoofdstuk 5.2 van de studie wordt een selectie gemaakt van best beschikbare technieken; een samenvatting hiervan, specifiek voor retrofit van oude toestellen en de installatie evenals het gebruik van bestaande toestellen, rookgaskanaal,... wordt weergegeven in onderstaande tabel. Hierbij dienen de beoordelingen BBT en BBT vgtg als volgt te worden begrepen:

- BBT: de techniek wordt voor de betrokken type toestellen als noodzakelijk beschouwd om de met de BBT geassocieerde prestatieniveaus te behalen, en zou dus standaard aanwezig moeten zijn.
- BBT vgtg: de techniek kan bijdragen tot het behalen van de met de BBT geassocieerde prestatieniveaus, maar is niet noodzakelijk aanwezig. De redenen waarom technieken als BBT vgtg worden beoordeeld zijn divers.

Van de 3 opties is de vervanging door een nieuw, performanter toestel doorgaans de duurste maatregel. Hier tegenover staat dat deze maatregel, bij correct gebruikersgedrag, in principe voor alle milieu- aspecten (emissies van stof, VOS/PAK, CO en geur) een gunstig effect heeft. De relatief hoge kostprijs van deze maatregel is het meest verantwoord (kostenefficiënt) voor toestellen waar de grootste potentiële milieuwinst kan gerealiseerd worden: bij sterk vervuilende toestellen (bv. oude stookkachels) die in de winterperiode dagelijks langdurig in gebruik zijn. Bij zulke toestellen zijn de retrofit maatregelen bovendien minder aangewezen omwille van o.a. technische beperkingen.

Techniek	BBT hout
Bestaande toestellen - primaire maatregelen	
Warmterecuperatiesysteem rookgassen	vgtg
Warmteopslag	vgtg
Geforceerde trek	vgtg
Bestaande toestellen - secundaire maatregelen	
Katalysator	vgtg
Elektrofilter	vgtg
Installatie van toestellen	
Keuze van het toestel in functie van de behoefte	ja
Goede plaatsing van het toestel	ja
Externe luchttoevoer	vgtg
Goede plaatsing van het rookgaskanaal	ja
Isolatie van het rookgaskanaal	ja
Geforceerde trek voor voldoende luchttoevoer in de verbrandingskamer	vgtg
Plaatsing door een deskundig installateur	ja
Droge en verluchte opslagruimte voor hout voorzien (binnen of buiten)	ja
Gebruik van toestellen	
Opvolgen van stooktips	ja
Houtverbranding beperken bij hoge fijnstofconcentraties en ongunstige weersomstandigheden	ja
Instructies fabrikant volgen	ja
Onderhoud van toestel en rookgaskanaal	
regelmatig onderhoud toestel & rookgaskanaal	ja

Omgaan met hinderklachten van houtkachels

maatregelen kunnen dan een interessant, goedkoper alternatief vormen die, mits correct gebruik en onderhoud, toch een bijkomende milieuwinst leveren. De elektrofilter richt zich hierbij op beperking van stofemissies, de katalysator verwijdert ook stof maar wordt vooral toegepast voor geurproblemen.

Draaiboek stook je gezondheid niet op (LOGO)

Hoewel [dit draaiboek](#) vooral focust op hinder en de gevolgen van particuliere afvalverbranding, bevat het een aantal praktische hulpmiddelen en tools voor communicatie/sensibilisatie die in een stappenplan voor het behandelen van hinderklachten m.b.t. huishoudelijke houtstooktoestellen rechtstreeks, of in bijlages, kunnen verwerkt worden:

- Model voor een politiereglement m.b.t. particuliere afvalverbranding (reglement opgesteld door departement LNE, zie bijlage 6.3 – let op: verouderd)
- Voorbeeld gemeentelijke stedenbouwkundige verordening m.b.t. locatie en hoogte rookgaskanaal (Algemeen Bouwreglement van stad Gent van 1 okt 2014 – let op: verouderd)
- Hinderstappenplan voor de lokale ambtenaar
- Stappenplan voor de gehinderde burger
- Modelbrieven gericht aan de mogelijke veroorzaker
- Stooktips
- Voorbeeldartikels, suggesties voor workshops, infoavonden,...
- FAQ - fabel of feit

Bij het hinderstappenplan in dit draaiboek valt op dat er rekening gehouden wordt met enkele reële knelpunten:

- Vaak is de gemeente of wijkagent het eerste aanspreekpunt bij hinderklachten; om eventuele **burenruzies** te vermijden, is het echter zinvol dat de gehinderde zelf eerst een aantal stappen probeert te zetten alvorens de tussenkomst van de gemeente of politie te vragen (vandaar ook het 'stappenplan voor de gehinderde burger')
- het is soms aangewezen de stoker **informatie** te bezorgen, zodat hij weet op welke manier hij hinder veroorzaakt en hoe hij deze kan beperken (vb. folders). Ook de gezondheidseffecten voor de stoker zelf zijn lang niet altijd bekend, dus ook daarop kan gewezen worden. Indien het gaat om meerdere stokers of wanneer het niet verstandig lijkt om één huishouden te viseren, bestaat de mogelijkheid om hiertoe een bewonersbrief naar iedereen in de straat te sturen. Op deze manier wordt de identiteit van de melder beschermd en kunnen eventuele buurenruzies vermeden worden.
- In een aantal gevallen is het moeilijk/ onmogelijk om een proces verbaal op te stellen. Iemand die bijvoorbeeld binnenshuis in de kachel verkeerde brandstoffen (afvalstoffen) verbrandt, kan moeilijk op heterdaad betrapt worden. De lokale ambtenaren kunnen de bewoner moeilijk verplichten om hen toegang te verschaffen tot de woning. In dergelijke gevallen, waarbij de rookhinder blijft aanhouden, wordt een **bemiddelingsprocedure** of de **vrederechter** als mogelijke oplossing vermeld.

Tot slot geeft het draaiboek ook:

- Enkele vuistregels voor de plaatsing van rookgasafvoerkanalen op basis van oude versies NBN B61- 001 en NBN B61-002
- Motivatie voor goed onderhoud en heldere info over wanneer keuring, periodiek onderhoud en verwarmingsaudit verplicht zijn (volgens het Stooktoestellenbesluit, zie ook <https://omgeving.vlaanderen.be/veilig-verwarmen>)

Leidraad voor het voorkomen en beperken van hinder van rook afkomstig van huishoudelijke houtverwarmingstoestellen (WTCB)

Deze leidraad formuleert richtlijnen voor de locatie van schouwmonden en ventilatieopeningen voor 'decentrale houtverwarmingstoestellen', zoals hout- en pelletkachels, inclusief CV-kachels, waarvoor momenteel geen specifieke normen met betrekking tot de plaatsingsregels voor schouwmonden bestaan. De leidraad richt zich niet tot kolenkachels. Open haarden maken strikt genomen wel deel uit van het toepassingsdomein, maar volgende opmerkingen zijn daarbij op hun plaats: open haarden moeten sterk ontraden worden (beter alternatief = inzetkachel met gesloten deur) en de vermelde richtlijnen zouden nog moeten versterkt worden voor open haarden.

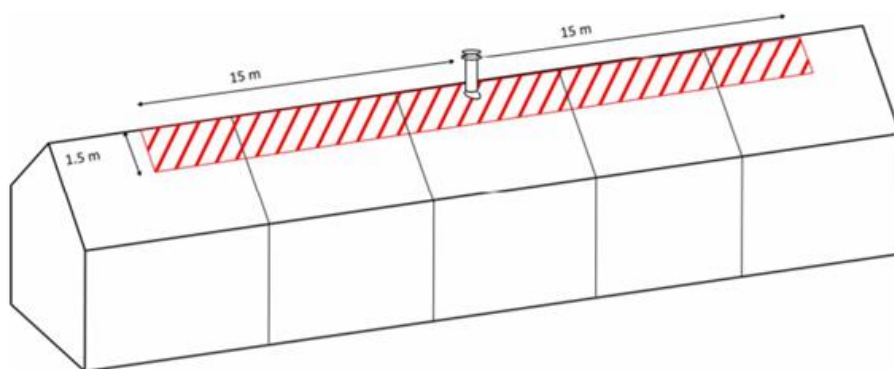
De doelgroepen van deze leidraad zijn:

- professionals (architecten, aannemers, technici, ...) met technische competentie die betrokken zijn bij het ontwerp en de realisatie van rookgaskanalen en de uitmonding ervan in de omgeving en van ventilatieopeningen met risico op inname van rookgassen
- gemeentelijke overheden voor aanvullingen op lokale bouwcode of stedenbouwkundige voorschriften en/of politiereglementen
- personen die bevoegd zijn voor klachtenbehandeling en handhaving zoals gemeentelijke omgevingsambtenaren, (inter)gemeentelijke toezichthouders, toezichthouders van politiezones of wijkagenten, die de leidraad als basis kunnen gebruiken om een inschatting te kunnen maken van mogelijke overlast; de leidraad bevat daartoe een specifiek hoofdstuk in verband met de beoordeling van hindersituaties (preventief of op basis van klachten)
- voor vrederechters in het kader van bemiddeling

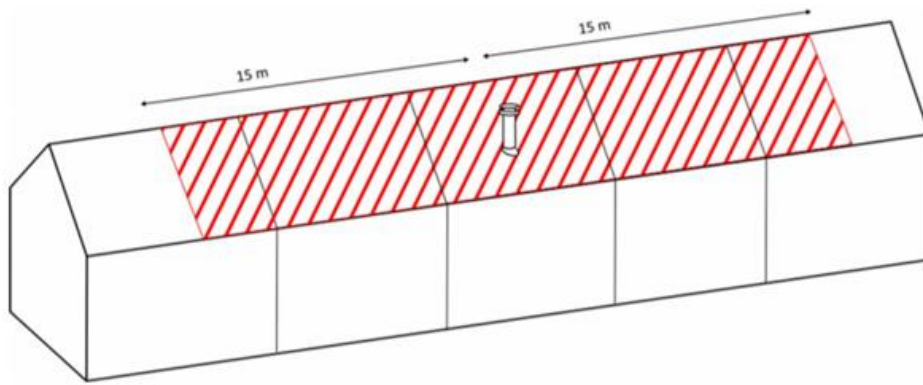
Richtlijnen worden gegeven per topic:

- Rookgaskanalen voor houtverbranding: dimensionering, uitvoering, renovatie van bestaande rookgaskanalen
- Ventilatieopeningen: dimensionering en selectie van (1) natuurlijke toevoeropeningen en (2) mechanische toevoeropeningen
- Locatie van de uitmonding van rookgaskanalen en ventilatieopeningen: op daken, positie van de toevoer, potentiële conflicten tussen rookgaskanalen en ventilatieopeningen

Deze richtlijnen worden vaak ook geïllustreerd met heldere figuren vb. hoe de locatie de uitmonding van een rookgaskanaal impact heeft op ramen/ ventilatieopeningen in daken van naburige woningen:

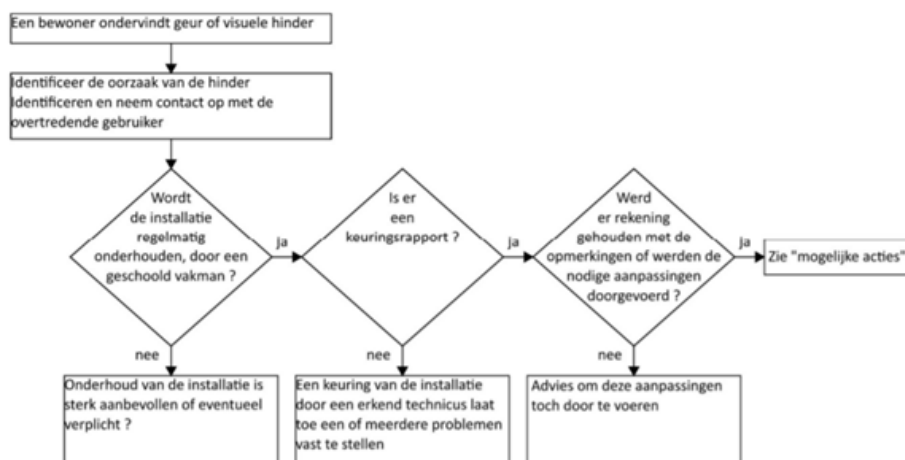
Figuur 46: Niet toegelaten zone dichtbij de nok van het dak

Figuur 47: Niet toegelaten zone als de uitmonding zich beneden de nok bevindt

Figuur 4 Aanbevelingen omtrent de plaatsing van ventilatieopeningen

Hoofdstuk 6 biedt een beoordelingskader voor hindersituaties: dit is een vereenvoudigde, minder technische evaluatie van een concrete hindersituatie, die ofwel leidt tot concrete voorstellen tot verbetering, ofwel tot het inroepen van een tussenkomst van een technicus/vakman (voor een diepgaande technische evaluatie van de gehele installatie door een technisch geschoold persoon of voor het doorvoeren van concrete aanpassingen). Dit wordt voorgesteld in een praktijkgericht processchema voor het beoordelen van hindersituaties, en voor mogelijke oplossingen, zie vb. hieronder.

Figuur 5 Algemeen schema voor het beoordelen van hindersituaties

Stap 1: analyse van de situatie:

- kwaliteit van de rook verbeteren
 - o de gebruiker is de oorzaak en moet zijn gedrag aanpassen -> moeilijk!!!
 - o technische oorzaak vb. oude, slecht werkende of defecte toestellen, onvoldoende toevoer van verbrandingslucht, een onjuist gedimensioneerd rookgaskanaal en onvoldoende isolatie, te veel bochten of obstructies in het rookgaskanaal
- positie van de rookgasuitmonding wijzigen
- positie van de luchtinlaatopening wijzigen

Stap 2: mogelijke acties

(figuur 53 van de leidraad) waarbij per actie ook een indicatie van de bijhorende kosten wordt gegeven (0 € - €€€) in figuur 48 van de leidraad.

- de gebruiker bewust maken van het probleem
- controle van de verbrandingsluchttoevoer
- controle van het verbrandingstoestel
- de trek van het kanaal verzekeren
- controle van het aansluitkanaal
- controle van de uitmonding van het rookgaskanaal
- het stooktoestel vervangen
- de uitmonding van het rookgaskanaal verhogen

Code van goede praktijk voor huishoudelijke houtverwarming – gebruik van het toestel (VITO)

De doelstelling van deze code van goede praktijk is om gebruikers van een huishoudelijk houtstooktoestel een leidraad te bieden omtrent het correct gebruik van het toestel, en het beschrijven en aanmoedigen van een correct stookgedrag, gebaseerd op een wetenschappelijke (en begrijpbare) onderbouwing, met als uiteindelijk doel de impact van houtstook in Vlaanderen te verminderen. Doelgroepen van deze code zijn particuliere gebruikers die zich diepgaander willen informeren, lokale overheden en (beroeps)organisaties.

De code is van toepassing op huishoudelijke houtstooktoestellen (met inbegrip van open haarden), zowel oude als nieuwe toestellen, gestookt met stukhout, houtbriketten of pellets, manuele en automatische toestellen en toestellen voor decentrale en centrale verwarming.

De focus van de aanbevelingen ligt op:

- keuze van brandstoffen & aanbevelingen bij het gebruik en stockage (en vaak voorkomende fouten vermijden) van stukhout, houtpellets, briketten
- aanmaken van het vuur in een kachel, haard, stukhoutketel, pellettoestel
- aanhouden van de verbrandingsfase
 - o brandstof toevoegen in een kachel of haard/ pellettoestel/ stukhoutketel
 - o regelen van de luchttoevoer in een stukhouttoestel/ pellettoestel
 - o indicatoren van een optimale verbranding bij een kachel, haard of ketel op stukhout
 - temperatuur
 - kleur en geur van de rook
 - vlamkleur
 - askleur
- uitdoven van het vuur
- onderhoud en controle van het toestel en de schoorsteen
- overige:
 - o volgen van stookadvies
 - o volgen van stooktraining, workshops, infosessies <https://www.ecopedia.be/>
 - o FAQ

De aanbevelingen worden als “do’s en don’t’s” in een groen en rood kader samengevat, soms ook met een duidelijke visuele boodschap, vb. keuze van brandstoffen:

////////////////////////////////////

Geschikte brandstoffen:

- Zuiver droog hout, met een vochtigheid van 15% (+/- 3%), op maat gekloofd/gekliefd;
- Houtbriketten (geperst hout);
- Pellets(geperst houtstof).

Niet geschikte brandstoffen:

- Behandeld hout: geverfd, gevernist, gelakt, met verduurzaamheidsproducten behandeld;
- Samengestelde houtproducten: spaanplaat, gelamineerd hout, triplex/multiplex, vezelplaat, en verlijmd houtproducten;
- Afval: kunststoffen, restafval;
- Schors (behalve als het vasthangt aan stukhout), bladeren;
- Vochtig hout (>18% vochtgehalte).

Wordt afgeraden: onbehandeld houtafval (bvb fruitkisten, paletten).

Kennisdocument 2019 Gezondheids- en hindereffecten door houtkachels van particulieren (STAB, NL)

In dit omvattende onderzoeksrapport wordt de problematiek vanuit verschillende invalshoeken gedetailleerd en met duidelijke illustraties goed in beeld gebracht en wordt finaal gezocht naar een objectieerbare norm voor het beperken van hinder door rookgasemissies van houtkachels van particulieren en naar een handhavingsskader voor deze problematiek. Er wordt gesteld dat een goede verbranding van het hout en goede verspreiding van de rookgassen de hinder in de meeste gevallen naar een aanvaardbaar niveau kunnen terugbrengen. Het rapport besteedt dan ook heel wat aandacht aan technische maatregelen waarmee de verbranding kan verbeterd worden, en waarmee de verdunning kan worden geoptimaliseerd.

STAB heeft een richtinggevende emissietabel opgesteld, waarbij emissiekengetallen, uitgaande van 1,8 kg/uur houtverbranding, worden voorgesteld in functie van de volledigheid van de verbranding. Het belang van een goede verbranding valt daarbij enorm op.

Tabel 2 Kengetallen luchtverontreiniging in functie van volledigheid verbranding

Volledigheid verbranding	CO	CO in vol%	Fijn stof	C _x H _y	BaP	Geur in ou/uur
Zeer goed	< 300	< 0,024%	< 20	< 50	< 0,01	0,3 miljoen
Goed	300 – 1.000	0,024 – 0,08%	20 – 40	50 – 80	0,01 – 0,05	1,2 miljoen
Voldoende	1.000 – 1.500	0,08 – 0,12%	40 – 75	80 – 120	0,05 – 0,10	1,8 miljoen
Matig	1.500 – 4.500	0,12 – 0,36%	75– 100	120– 185	0,10 – 0,15	3,6 miljoen
Slecht	4.500 – 10.000	0,36 – 0,8%	100 – 150	185 – 1.000	0,15 – 0,30	8,4 miljoen
Zeer slecht	> 10.000	> 0,8%	> 150	> 1.000	> 0,3	20,5 miljoen

Geur wordt als richtinggevende component beschouwd omdat hiermee zowel gezondheidsschade als hinder kan worden getoetst. Om die reden is specifiek voor geurimmissies een ‘normenkader’ onder de vorm van richt- en grenswaarden voorgesteld. Om piekemissies te kunnen beoordelen worden naast 98 percentielwaarden ook waarden als 99.9 percentiel voorgesteld.

Tabel 3 Voorstel van geurnormenkader voor houtrook

Normenkader	ou _E /m ³ als 98 percentiel	ou _E /m ³ als 99.9 percentiel
Richtwaarde (voorkomt gezondheidsschade)	0.5	2
Grenswaarde (voorkomt hinder)	1	4

Om aan te tonen in welke mate er sprake kan zijn van overschrijding van deze normen, heeft STAB zowel kwalitatieve als kwantitatieve methodes ontwikkeld. Bij de kwantitatieve methode wordt een berekening uitgevoerd met behulp van een luchtverspreidingsmodel (STACKS), waarbij de mate van verbranding wordt ingeschat en vervolgens het bijhorende geuremissiekengetal (in ou/uur) de basis vormt voor de berekening. In Vlaanderen kan dergelijke berekening met IMPACT gebeuren. De berekende waarde wordt dan getoetst aan het normenkader om in te schatten of al dan niet sprake kan zijn van geobjectiveerde geurhinder. Er wordt wel nog voorbehoud gemaakt bij de voorgestelde toetsingsmethode, in die zin dat de methode weliswaar een goede indicatieve waarde heeft, maar dat verder onderzoek nodig is om kennisleemten in te vullen. Er wordt daarbij verwezen naar TNO-onderzoek in opdracht van het ministerie I&W, waarop in navolgende paragraaf wordt ingegaan.

De belangrijkste aanbevelingen in het STAB kennisdocument zijn:

- Hanteren van een maximaal vochtgehalte van het te verstoken hout van 15% als afgelezen waarde op een vochtmeter;
- Stoken van hout dat voldoende droog is voor een goede verbranding (minimaal 2 jaar gedroogd; alleen bij gekloofd hout kan deze termijn korter);
- Hanteren van de 10 stooktips uit de Toolkit Houtstook;

- Zorgen voor voldoende ventilatie in de ruimte waar gestookt wordt;
- Uitlaat schoorsteen minimaal 0.5 meter boven nokhoogte;
- Eisen stellen aan installatie en onderhoud van houtkachels van particulieren, minstens éénmaal per jaar de schoorsteen laten vegen;
- Promoten aangepaste regenkapten om verminderde trek te voorkomen;
- Bij hindersituaties kijken naar de mogelijkheid van het toepassen van mitigerende maatregelen;
- Geur hanteren als maatstaf voor de bepaling van hinder van houtstook;
- Indien mogelijk geurmetingen uitvoeren (ook bij goed werkende kachels);
- Indien geurmetingen niet mogelijk zijn, indicatieve metingen doen (bijvoorbeeld CO metingen);
- Meten van de rookgastemperatuur met een magnetische temperatuurmeter op de rookgasafvoer van de houtkachel;
- Rekening houden met cumulatie bij meerdere houtkachels die bij elkaar in de buurt liggen;
- Toepassen handhavingssystematiek op basis van kwalitatieve methode “zachte aanpak”, zo nodig daarna met een kwalitatieve methode “harde aanpak” en eventueel daarna gevolgd door een kwantitatieve methode;
- Handhavend optreden indien de resultaten van metingen en/of berekeningen uitkomen in de categorie matig, slecht of zeer slecht

Mede op basis van dit kennisdocument werd een [stappenplan](#) bij houtstookoverlast opgesteld dat sedert 3 november 2021 ter beschikking wordt gesteld van lokale overheden. Een nieuwe, uitgebreidere versie van dit stappenplan is in opmaak, in uitvoering van het Schone Lucht Akkoord, en dit onder de nieuwe benaming 'Routewijzer Houtstook en Overlast'.

Houtrook uit particuliere kachels: zoektocht naar indicatoren en verkenning van mogelijkheden voor reductie van overlast (TNO, NL)

Dit rapport bevat de resultaten van een onderzoek naar een methode om overlast van houtrook te kunnen meten en mogelijkheden om overlast te beperken, in het bijzonder de invloed van schoorsteenverhoging en het effect van een nageschakeld elektrostatisch filter.

Van alle onderzochte componenten bleek CO meettechnisch gezien de beste indicator te zijn. Omdat CO niet exclusief aan houtrook te koppelen is, wordt een combinatie met een black carbon (of formaldehyde) meting voorgesteld.

Met betrekking tot het verhogen van de schoorsteen als mogelijke oplossing, wordt de aandacht gevestigd op de toename van de schoorsteentrek. Een te hoge trek leidt immers tot een toename van emissies. Een trekbegrenzer kan dan oplossing bieden. Een elektrostatisch filter leidt ook tot aanzienlijke reducties in de emissies.

Toolkit Houtstook door particulieren (RIVM, NL)

De RIVM-toolkit uit 2016 was afgeleid van de VVM-toolkit 'Houtstook door particulieren, hoe voorkom je overlast', ontstaan n.a.v. het congres 'Houtstook & gezondheid: problemen voorkomen' in mei 2014. De toolkit werd ontwikkeld om te helpen stookoverlast aan te pakken en te verminderen. Doelgroepen zijn zowel stokers, gehinderden, gemeenten als gezondheidsadviseurs. Naast achtergrondinfo en stooktips bevat het document stappenplannen voor de respectievelijke doelgroepen (houtstoker: 5 stappen; gehinderde: 9 stappen; gemeente: 6 stappen; gezondheidsadviseurs: 3 stappen).

Webportaal www.stookslim.be (Departement Omgeving)

Het departement Omgeving biedt verder ook een cluster van webpagina's aan die betrekking hebben op onderhoudsregels van centrale verwarming, met focus op veilig en zuinig verwarmen (<https://omgeving.vlaanderen.be/veilig-verwarmen>). Hoewel niet van toepassing op decentrale toestellen zijn sommige elementen ook relevant voor de hier beschouwde thematiek. Er is o.m. een verwarmingswegwijzer voorzien, die op basis van de ingave van een aantal parameters aangeeft aan welke verplichtingen je moet voldoen.

De website van de VMM bevat een lijst met veelgestelde vragen, heel wat tips voor wie wil stoken met stukhout of pellets, en wil burgers sensibiliseren rond de milieu- en mogelijke gezondheidseffecten het verwarmen met hout. De site verwijst ook verder door naar de de code van goede praktijk voor het gebruik van een houtverwarmingstoestel en naar de leidraad voor het voorkomen en beperken van rookhinder. <https://www.vmm.be/lucht/evolutie-luchtkwaliteit/stookadvies>

Stichting HoutrookVrij (<https://houtrookvrij.nl/>) is een netwerk van burgers opgericht in 2013 die met houtrookoverlast te maken hebben (gehad). De stichting presenteert op haar website een 9 stappenplan, die een burger kan ondernemen waarbij hij/zij overlast (hinder of/en gezondheidseffecten) van houtrook ondervindt. <https://houtrookvrij.nl/stappenplan/>

Milieucentraal is een voorlichtingsorganisatie, opgericht in 1988, voor 2/3e door overheid gefinancierd. Profileert zich als onafhankelijk adviesorgaan.
De website bevat informatie voor stoker (10 tips om overlast te beperken) en gehinderde (5-stappenplan wat je kan doen als je overlast ondervindt). <https://www.milieucentraal.nl/in-en-om-het-huis/gezonde-leefomgeving/gezond-in-en-om-huis/overlast-van-hout-stoken/>.

voorlichtingsmateriaal, jurisprudentie en een heleboel publiek beschikbare rapporten.
<https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/luchtkwaliteit/functies/hinder-gezondheidseffecten-houtkachels/>

Minder fijn stof door betere verbranding. Een praktische gids voor stoker en buur (WMF).

Een publicatie (brochure, 20 blz) van de Westvlaamse milieufederatie met handvaten voor aankoop of gebruik van een houtkachel, vuistregels voor de stoker, stappenplan voor gehinderde bij overlast.

<https://www.westvlaamsemilieufederatie.be/wp-content/uploads/2018/10/Brochure-houtverbranding.pdf>

Portal site Informatiepunt Leefomgeving (IPLO, NL)

Het Nederlandse Informatiepunt Leefomgeving bundelt informatie over bodem, bouwen, water, milieu en de Omgevingswet. IPLO is onderdeel van het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet waarin gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk samenwerken.

De wijze waarop een stappenplan toezicht bij geurklachten wordt aangeboden kan inspirerend zijn voor onze opdracht. Zie <https://iplo.nl/thema/geur/stappenplan-toezicht-geurklachten/>.

Onder het thema Lucht is alle informatie over houtstook vanuit woningen samengebracht:
<https://iplo.nl/thema/lucht/regels-houtstook-vanuit-woningen/>.

Smoke opacity metingen om de hinder te objectiveren

Inspiratie hieromtrent is o.m. te vinden bij:

- “Burning basics” van het Amerikaanse [Puget Sound Clean Air Agency](#)
- Opacity Limits van het [Alaska Department of Environmental Conservation](#)

3 CONCRETE ERVARINGEN IN GEMEENTEN

Bron:

Departement Omgeving (2020). Bevraging van lokale besturen, politiezones en intergemeentelijke verenigingen over de aanpak in steden en gemeenten van hinder afkomstig van huishoudelijke houtstookinstallaties.

Eind januari 2020 werden gemeenten en politiediensten bevestigd over de aanpak binnen hun gemeenten van hinderklachten van houtkachels. Het doel van deze bevraging was zoveel mogelijk kennis te verwerven over lokale regelgeving en procedures, praktijkervaringen en inzichten van handhavers, over tekortkomingen en knelpunten om deze problemen succesvol te kunnen behandelen.

De bevraging werd georganiseerd door de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor ruimte en milieu, en leverde maar liefst 119 reacties op van gemeenten en 18 van politiezones. De resultaten werden gebundeld in een rapport. Je kan dit rapport terugvinden [op de webstek van de Green Deal](#).

Hoe wordt omgegaan met deze vorm van milieuoverlast verschilt van gemeente tot gemeente. Wanneer wordt opgetreden (volgens de peiling van januari 2020 is dat in minstens 69% van de Vlaamse gemeenten het geval) is dat door de politie/wijkagent, een gemeentelijke toezichthouder, een medewerker van de milieudienst of GAS ambtenaar. De wijze waarop wordt opgetreden, is via een plaatsbezoek, via informatieverstrekking (via brief of mondeling), via een bemiddeling. De meeste gemeenten beschikken over een protocol of procedure om klachten aan te pakken. Dit betekent daarom niet dat het hinderprobleem ook opgelost geraakt. Veel hangt af van de bereidheid tot overleg bij de houtstoker, de haalbaarheid om technische aanpassingen te doen, de mogelijkheid om een inbreuk te kunnen vaststellen, enz. Wanneer gemeenten of politie niet optreden is dit omdat dit geen prioriteit is, omdat er geen inbreuk kan vastgesteld worden, omdat het wettelijk kader ontbreekt ofwel te complex is. Veelal wordt dan doorverwezen naar het vredegerrecht.

De enquêteering gaf aanleiding tot volgende vaststellingen:

- het aantal klachten over hinder door huishoudelijke houtstook dat jaarlijks ontvangen wordt door de lokale besturen en politie loopt erg uiteen; heel wat klachten gaan over het verbranden van niet- toegelaten materialen
- de kennis van NBN normen ligt aan de lage kant; de NBN normen 61.001 en 61.002 worden voornamelijk gebruikt om de veroorzakers van hinder te informeren en te sensibiliseren, en in mindere mate om op het terrein controle uit te voeren (bv. controle hoogte schouw)
- bij de behandeling van klachten omtrent houtstook baseert men zich op – naast eventuele lokale voorschriften – op de Vlarem-wetgeving maar ook het Veldwetboek, het Burgerlijk wetboek en het Materialendecreet worden gehanteerd
- het vaststellen van de hinder en het vinden van de oorzaak is niet eenvoudig; redenen hiervoor zijn:
 - de hinder is slechts kortstondig; bij aankomst ter plaatse kan er vaak niks meer vastgesteld worden
 - de problemen stellen zich vooral 's avonds en in het weekend, wanneer er te weinig mensen beschikbaar zijn om de nodige vaststellingen te doen

- de bron van de hinder bevindt zich vaak in een particuliere woning, maar het betreden van een woning is wettelijk gezien niet zo eenvoudig en bijgevolg zijn vaststellingen moeilijk te doen
- de bron kan niet gevonden worden (groot aantal schouwen in dichtbebouwde omgevingen)
- om tot een oplossing te komen, wordt er vooral ingezet op sensibiliseren en informeren van de veroorzaker van de hinder, op bemiddeling tussen klager en veroorzaker, op inzetten van technisch haalbare oplossingen. Cruciaal hierbij echter, is de medewerking door en/of de financiële toestand van de veroorzaker
- er is vraag naar:
 - uniforme, eenvoudige en duidelijke wetgeving (vb. tijdelijk stookverbod, locatie en hoogte van schouw,...) en meer verplichtingen (vb. voor onderhoud en keuring stookinstallaties en schouwen, het plaatsen van roetfilters,...)
 - een duidelijk stappenplan
 - meer mogelijkheden omtrent betreding particuliere woning

Bevoegdheden van de toezichthouder

Conform artikel 16.3.12 DABM mogen toezichthouders altijd, zonder voorafgaande verwittiging, elke plaats vrij betreden en het benodigde materiaal meenemen. Zij moeten hierbij de interne en externe veiligheidsprocedures respecteren.

Tot de bewoonde lokalen hebben ze echter alleen toegang als ze aan een van de volgende voorwaarden voldoen:

1° ze hebben de voorafgaande en schriftelijke toestemming gekregen van de bewoner;

2° ze werden ertoe voorafgaandelijk en schriftelijk gemachtigd door de rechter in de politierechtbank. In dat geval hebben de toezichthouders alleen toegang tussen vijf uur 's morgens en eenentwintig uur 's avonds.

- beter overzicht van de wetgeving & bevoegdheden, meer vorming, modelbrieven,...
- een overzicht van mogelijke oplossingen

4 ANALYSE EN AANBEVELINGEN

4.1 EEN MAKKELIJK HANTEERBAAR STAPPENPLAN

Doelgroep: gehinderde, lokale ambtenaar of politie, houtstoker

Allereerst gaan we in op de inhoud van een stappenplan. De opmaak van een stappenplan is immers de belangrijkste opdracht binnen actie 1.3.5. van de Green Deal Huishoudelijke houtverwarming. Het stappenplan moet dienen als leidraad voor de behandeling van klachten over houtkachels. Daarbij moeten concrete en technische handvaten worden aangereikt om tot een oplossing te komen. Belangrijk aandachtspunt daarbij is de operationele toepasbaarheid van het stappenplan. Vanuit die optiek wordt best onderscheid gemaakt in 3 belangrijke doelgroepen: de gehinderde door houtrook, de gemeenteambtenaar of politieagent die de melding van hinder ontvangt, de houtstoker die hinder veroorzaakt. Voor elke doelgroep kan dan een stappenplan op maat worden voorzien.

De blauwe kaders bevatten meer informatie bij de stappen.

4.1.1 Vanuit het standpunt van de gehinderde door houtrook

Op basis van de hoger benoemde informatiebronnen kunnen volgende te ondernemen stappen onderscheiden worden wanneer iemand hinder ondervindt of gezondheidsklachten ervaart die vermoedelijk afkomstig is van een naburige huishoudelijke houtverwarmingsinstallatie.

- 1) Informeer je over de thematiek. Idealiter wordt voorzien in een portaalsite waar alle info is gebundeld, en die doorverwijst naar andere overheidssites die kennis over de thematiek aanbieden. Voor de concrete invulling van een portaalsite kan verwezen worden naar hoofdstuk 4.2.
- 2) Ga na welke de bron (of bronnen) van de houtrook is (zijn). Dit is niet steeds eenvoudig vast te stellen. Hou eventueel een logboek/dagboek bij waarin u datum, tijdstip, (meteo)omstandigheden, foto's/video's verzamelt. Het bijhouden van een logboek is ook een beproefde methodiek bij geurstudies rond industriële sites waar meerdere geurbronnen aanwezig zijn.

De informatie die wordt bijgehouden in een logboek kan erg relevant zijn in de zoektocht naar een oplossing voor de ondervonden hinder of gezondheidsklachten. Gegevens die nuttig kunnen zijn om noteren:

- Duid allereerst in het dagboek de momenten aan dat u thuis aanwezig bent
- Noteer dag en tijdstip van elke waarneming (ook de momenten waarbij vermoedelijk wel wordt gestookt maar er geen houtrook wordt waargenomen zijn nuttig om te noteren).
- Locatie van de waarneming: slaapkamer, leefruimte, tuin, elders in de straat,...
- Beschrijving van de waargenomen geur: houtrook, plastic,...
- Duurtijd en frequentie van de waarneming: grootteorde seconden/minuten/..., meermaals per uur in korte vlagen,...
- Type effect: rookhinder, geurhinder, irritatie aan luchtweg, prikkelende ogen,...
- Mate van hinder, op een schaal van 0 tot 10, waarbij 0=niet gehinderd, 10=extreem gehinderd
- Meteorologische omstandigheden tijdens de waarneming: windrichting, windsnelheid, mate van bewolking,...

- Bijzonderheden/opmerkingen

Om de problematiek te objectiveren kan je ook de mogelijkheid overwegen om een low-cost PM sensor in te zetten. Dit kan inzicht in de problematiek verhogen, zowel voor de gehinderde als voor de stoker. Zie ook de citizen science webstek van de Vlaamse Milieumaatschappij: <https://www.samenvoorzuiverelucht.eu/meten/fijn-stof>.

- 3) Doe een buurtonderzoek: ga na of nog andere burens ook hinder ondervinden en bespreek desgevallend met hen de problematiek.
- 4) Ga in dialoog met de vermoedelijke veroorzaker: soms is de hinder gebaseerd op onwetendheid of op misverstanden. Bezorg de houtstoker nuttige informatie (of laat hem/haar weten waar die te vinden is).
- 5) Schakel een bemiddelaar in: als dialoog niets oplevert, dan kan je bij je gemeente of wijkagent informeren of je beroep kan doen op burenbemiddeling om tot een oplossing te komen.

Wanneer mensen niet durven aanbellen bij de burens, omdat ze bang zijn van hun reactie, kan overwogen worden de hulp in te roepen van een burenbemiddelaar. Overal in Vlaanderen zijn zulke burenbemiddelaars actief. Zij zijn dikwijls het eerste, laagdrempelige aanspreekpunt bij burenhinder. Een wijkagent zal in sommige gevallen ook deze functie opnemen.

Burenbemiddeling heeft een aantal voordelen t.o.v. een bezoek aan het vredegerecht. Het is gratis, sneller dan een gerechtelijke procedure en zorgt niet meteen voor een vijandelijke sfeer die mensen (of toch minstens één van de betrokken partijen) met een slecht gevoel doet achterblijven. Bij burenbemiddeling wordt ook steeds samen naar oplossingen gezocht die voor beide partijen aanvaardbaar zijn. De communicatie wordt hiermee ook op gang gebracht, waardoor burens in de toekomst ook makkelijker naar elkaar zullen stappen. Er zal meer begrip ontstaan voor elkaars standpunt. Mensen beseffen vaak zelfs niet dat we ze doen hun burens stoort.

De Algemene Directe Veiligheid en Preventie van de federale overheid zet in op burenbemiddeling. Meer info is te vinden via: <https://www.besafe.be/nl/burenbemiddeling/>. Er zijn burenbemiddelingsdiensten die door de gemeentelijke of provinciale overheid opgericht worden, maar ook politiezones nemen soms daarin het initiatief. Wie burenhinder ondervindt en een burenbemiddelaar zoekt, kan de [contactlijst](#) raadplegen die te vinden is op de webstek van de federale overheid. Check best ook even de gemeentelijke website of die van de politiezone van de gemeente op wiens grondgebied het burenprobleem zich voordoet. Maar je kan ook aan je wijkagent vragen wat de lokale mogelijkheden zijn.

- 6) Meld de hinder bij de omgevingsdienst van je gemeente of stad: lukken de vorige stappen niet, dan kan je formele actie ondernemen door de hinder die je ondervindt officieel te melden. De meeste gemeenten beschikken over een (digitaal) loket, waar ook milieuhinder kan gemeld worden. Ga na of dat voor jouw gemeente/stad het geval is. De gemeente zal jouw melding registreren en zal jou contacteren in functie van de verdere behandeling van de melding. Voor de stappen die de gemeente verder kan ondernemen, zie hoofdstuk 4.1.2.
- 7) Het kan voorkomen dat je melding niet au serieux wordt genomen, dat men met je melding verder niks doet of naar jouw mening onvoldoende handelt. Je vindt m.a.w. dat de dienstverlening van gemeente of stad te wensen overlaat. In dat geval kan je de

klachtenbehandelaar of ombudsdienst van de betrokken gemeente of stad om bijstand vragen. Elke gemeente of stad beschikt over een systeem van eerstelijnsklachtenbehandeling. Meestal vindt je hierover meer info op de webstek van de gemeente of stad. Als je niet tevreden bent met het antwoord op jouw klacht over de werking van de gemeentedienst of geen antwoord ontvangt, dan kan je nog bij de [Vlaamse ombudsdienst](#) terecht. Het is verder nog van belang te weten dat in sommige gevallen de Vlaamse minister voor Binnenlands Bestuur of de provinciegouverneur beslissingen van een gemeentebestuur kan vernietigen. Meer informatie hierover is te vinden via deze webpagina: <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/klachtenwegwijzer>.

- 8) Als geen van vorige werkwijzen tot een aanvaardbare oplossing heeft geleid, dan kan je nog de hulp van de vrederechter inroepen. Beschouw de stap naar de vrederechter evenwel als de laatste stap. Dit hoeft niet automatisch te leiden tot een proces, soms kan via een verzoening ook tot een aanvaardbare oplossing gekomen worden. De Federale overheidsdienst Justitie stelt een laagdrempelige brochure uit 2019 ter beschikking die de functie van de vrederechter toelicht. Je kan ze hier downloaden: https://justitie.belgium.be/sites/default/files/def-brochure_vrederechter_nl-2019.pdf.

4.1.2 Vanuit het standpunt van de gemeente of lokale politie die een melding ontvangt

- 1) Registreer de melding. Noteer daarbij voldoende gegevens (zie voorbeeld milieuklachten registratiefiche, zie bijlage 6.4). Neem zo nodig opnieuw contact op met de melder om bijkomende informatie te bekomen.
- 2) Ga gegrondheid na op basis van de door de melder verstrekte gegevens. Ga hiervoor indien nodig nog een gesprek met de melder aan. Ga daarbij ook na welke stappen de gehinderde al heeft ondernomen. Probeer de ernst van de hinder te achterhalen. Probeer ook te achterhalen of er onderliggend niet nog een ander, onuitgesproken conflict heerst. Geef aan wat je voor de gehinderde zal kunnen betekenen, welke mogelijkheden je ter beschikking hebt en welke beperkingen er kunnen zijn (cfr. toegang tot de woning). Je kan aan de gehinderde ook alvast vragen om een logboek bij te houden.
- 3) Start een onderzoek:
 - a. Wie veroorzaakt hinder?
 - b. Wat wordt gestookt?
 - c. Hoe wordt gestookt/ welke stookinstallatie (kachel, pelletkachel, open haard,...)?
 - d. Is er regelgeving van toepassing? Zo ja, is er sprake van een inbreuk op regelgeving? Ga daarvoor ook de stedenbouwkundige vergunningssituatie na.
 - e. Ga na of bezoek ter plaatse (al dan niet onmiddellijk) nodig is. Je kan daarbij gebruik maken van de beslisboom, opgenomen onder Figuur 3.
- 4) Breng desgewenst een bezoek aan de plaats waar de hinder optreedt, de gehinderde en houtstoker. Ga daarbij ook na of nog anderen in de omgeving hinder ondervinden. Beoordeel de situatie ter plaatse. Maak zo mogelijk een schema van de situatie ter plaatse: locatie van de schouwmond, aanwezigheid van opengaande ramen/veluxen, ventilatieopeningen, afstanden tussen en hoogteverschillen tussen al deze elementen.

- 5) Licht de stoker in over de problematiek (mondeling of/en per brief/brochure). Informeer en maak bewust.
- 6) Ga na of via een bemiddeling tot een oplossing kan gekomen worden. Breng de betrokken partijen desgevallend in contact met een lokale bemiddelaar of neem zelf die rol op.
- 7) Start indien nodig een grondiger onderzoek (in functie van objectivering van de hinder). Zoek acties om de situatie te verbeteren. [Deze leidraad](#) (meer bepaald hoofdstuk 6) kan hierbij nuttig zijn. Ga na of de verhoging of verplaatsing van de uitmonding een oplossing kan bieden. Als gemeente kan je burgers ondersteunen in het objectiveren van de situatie door low-cost PM sensoren ter beschikking te stellen.
- 8) Zet het gepaste handhavingsinstrument (raadgeving, aanmaning, PV,...) in ingeval een regelgevend kader van toepassing is en een schending wordt vastgesteld.
- 9) Verwijs door naar de vrederechter als er vanuit de gemeente geen oplossing kan aangeboden worden.

4.1.3 Vanuit het standpunt van de houtstoker

- 1) Stook slim. Zorg ervoor dat de kans op overlast voor omwonenden zo laag mogelijk is. Dat kan door de juiste keuze van een verwarmingsinstallatie (niet overgedimensioneerd), aandacht voor een correcte plaatsing (voldoende trek en voldoende verdunning van de houtrook in de omgeving) en correct gebruik (droog en onbehandeld hout, vuur aanmaken volgens regels van de kunst, voldoende luchttoevoer voorzien, niet smoren) onderhoud (schoorsteen laten vegen). Stoken bij meteorologisch ongunstige situaties (temperatuursinversie) wordt best vermeden wanneer de afstand tot omwonenden beperkt is.

Enkele vuistregels/stooktips:

- Zorg voor een goede isolatie/ventilatie van je woning
- Vermijd gebruik van een open haard
- Koop een kachel met een aan de te verwarmen ruimte aangepast vermogen
- Pas de aanbevelingen van de fabrikant toe
- Maak enkel gebruik van brandhout (zonder schors) of gecertificeerde pellets die voldoende droog zijn (max 15% vochtgehalte)
- Gebruik geen krantenpapier of reclamefolders om je kachel aan te steken, maar aanmaakblokjes en losse houtjes
- Pas de 'Zwiterse' methode toe om het vuur aan te maken (meest brandbare hout bovenaan)
- Controleer de luchttoevoer (volledig open bij aanmaken van het vuur, maar verminder van zodra het vuur goed brandt). Doe een visuele controle van de rook (kleurloos=goed, wit/zwart/gekleurd=slechte verbranding)
- Controleer het aansluitkanaal en uitmonding op eventuele verstoppingen
- Vermijd overvolle brandkamer (2,2 kg hout per uur voor kachel 8 kW vermogen is voldoende)
- Smoor het vuur niet. Laat het vanzelf uitbranden.
- Pas zo mogelijk een aantal eenvoudige regels van goede praktijk toe m.b.t. de plaatsing van de schoorsteen:
 - o De lucht wordt bij voorkeur ongehinderd verticaal afgevoerd. Daarom wordt de plaatsing van regenkapjes sterk afgeraden

- De schouwmond bevindt zich niet in een gevelvlak
- De schouwmond komt bij een zadeldak bij voorkeur minimaal 0.5 meter boven de nok van het dak uit, bij een plat dak is dat bij voorkeur minimaal 2 meter. Als dat niet zo is, is een valwindafleider of trekverbeteraar aangewezen en worden ventilatietoeveropeningen of opengaande ramen in een afgebakende zone rond de schouwmond sterk afgeraden
- De schouwmond komt bij voorkeur ook minimaal een meter boven de nok van de (aangrenzende) omliggende gebouwen uit
- De schouwmond bevindt zich zo ver mogelijk van de omliggende woonverblijven
- De schouwmond is hoger gelegen dan omliggende 'aanvoerpunten' zoals vensters, deuren, terrassen, aanzuigpunten van ventilatiesystemen,...
- De positie van de schouwmond wordt liefst zo gekozen dat de hinder bij de overheersende windrichting (Z-ZW) minimaal is
- Laat je schoorsteen 1 maal per jaar vegen
- Stook niet bij windstil of mistig weer, ook niet bij negatief stookadvies

- 2) Ga in overleg met de gehinderde. Door de hinder te bespreken, blijf je in dialoog en kan mogelijk al een eenvoudige en aanvaardbare oplossing gevonden worden.
- 3) Ga na wat het probleem precies is. Heeft het te maken met het tijdstip waarop gestookt wordt, aan de weersomstandigheden, aan de keuze van de houtsoort,....?
- 4) Ga na of u uw stookgedrag nog kan verbeteren.
- 5) Vraag anderen om te bemiddelen.

4.2 EEN PORTAALSITE ALS EERSTE (EN ENIGE) OFFICIËLE INFOPUNT VOOR BELANGHEBBENDEN

Doelgroep: alle belanghebbenden

Diverse belanghebbenden gaven aan dat een neutrale portaalsite van de Vlaamse overheid rond houtstook met info gebundeld per doelgroep een meerwaarde zou betekenen.

Dergelijke website kan uitgroeien tot de **belangrijkste (en bekendste) online bron van informatie** voor zowel de burger (zowel stoker als gehinderde) als de lokale besturen, politie, burenbemiddelaars, vrederechters, deskundigen, installateurs,...

Het mag verwacht worden dat hoe beter men geïnformeerd is, hoe kleiner de kans dat een problematiek escaleert of hoe groter de kans dat een problematiek voorkomen wordt.

Vanuit het standpunt van de lokale overheid of politie lijkt dergelijke portaalsite een belangrijk hulpmiddel te kunnen worden voor de lokale handhaver die minder vertrouwd is met de specifieke thematiek en efficiënt klachten wil behandelen. Belangrijk is dan wel dat de informatie in eerste orde kort en helder aangeboden wordt, zodat verschillende handhavers (voor wie houtverbranding maar één van de vele te behandelen klachten is) er op een vergelijkbare manier direct mee aan de slag kunnen.

Goede voorbeelden van dergelijke portaalsites van de Vlaamse overheid zijn: <https://www.vlaanderen.be/pfas-vervuiling> en <https://www.gezonduiteigengrond.be>.

De site zou volgende informatie kunnen aanbieden:

- De hoger beschreven stappenplannen, volgens een makkelijk te volgen flowchart. Een goed voorbeeld daarvan is het stappenplan toezicht geurklachten (zie <https://iplo.nl/thema/geur/stappenplan-toezicht-geurklachten/>).
- lijst met veelgestelde vragen
- Overzicht van toepasselijke regelgeving in Vlaanderen (met o.m. verwijzing naar <https://www.vlaanderen.be/keuring-en-onderhoud-van-uw-verwarming>)
- Modelbrieven, modelreglementen, sensibiliserend materiaal
- Informatie over vorming voor politiediensten, GAS vaststellers, milieutoezichthouders, vaststellers ruimtelijke ordening
- Gebruiksvriendelijke informerende en sensibiliserende tools:
 - o Doorverwijzingstool bij klachten: www.milieuhandhaving.be
 - o Keuze- en dimensioneringstools van verwarmingsinstallaties
 - o stookwijzer (voorbeeld: <https://www.stookwijzer.nu/>)
 - o stookalert (voorbeeld: <https://www.rivm.nl/stookalert>)
 - o ...
- Tutorials/filmpjes over onderdelen van de thematiek
- Een tabblad per doelgroep: burgers, gemeentes en lokale politie, installateurs/ technici (voorbeeld: <https://www.ovam.be/omgaan-met-asbest> en <https://www.ovam.be/schadegevallen>)

Vanuit deze portaalsite kan een backoffice georganiseerd worden die op een efficiënte manier gestelde vragen over de thematiek kan beantwoorden. Momenteel komen vragen nog teveel via verschillende kanalen terecht bij verschillende diensten van de Vlaamse overheid, en wordt nog in verspreide slagorde geantwoord.

4.3 RUIM KENBAAR MAKEN VAN EENDUIDIGE TECHNISCHE VOORSCHRIFTEN VOOR DE PLAATSING VAN SCHOUWEN IN RELATIE TOT VENTILATIEOPENINGEN EN DEZE EVENTUEEL WETTELIJK VERANKEREN

Doelgroep: beleidsverantwoordelijken, lokale ambtenaren, architecten, bouwheren, installateurs, aannemers, doe-het-zelvers

Geen van de NBN normen bieden momenteel voldoende houvast om in te schatten of een schoorsteen waarop een houtverwarmingstoestel is aangesloten oordeelkundig werd/wordt geplaatst in functie van de hinderproblematiek. Een aantal codes van goede praktijken trachtten in het verleden dit hiaat in te vullen, en met de recent door het WTCB opgemaakt leidraad [*Leidraad voor het voorkomen en beperken van hinder van rook afkomstig van huishoudelijke houtverwarmingstoestellen. WTCB, april 2021*] is nu een volwaardig technisch document beschikbaar dat ingaat op plaatsingsregels voor schouwmonden van decentrale houtverwarmingsinstallaties in relatie tot ventilatie-openingen. Deze leidraad kan een belangrijke referentie worden voor gemeenten om hinder rond schouwen en ventilatie aan te pakken.

Het is nu zaak om de leidraad voldoende kenbaar te maken, bij installateurs, deskundigen, architecten, lokale overheden, enz.

De leidraad kan ook dienstig zijn bij de beoordeling van een aanvraag voor omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen (vroegere bouwvergunning). Ze geeft immers concrete invulling voor de aspecten hinder en gezondheid, die mee in overweging worden genomen om een aangevraagd plan te toetsen aan de goede ruimtelijke ordening. Een in eerste instantie onoordeelkundige plaatsing van schouw of ventilatieopening zal dan bijgestuurd kunnen worden zodat hinder en gezondheidseffecten zoveel als mogelijk voorkomen kunnen worden.

Er kan daarbij ook overwogen worden technische voorschriften te verankeren in een gewestelijke stedenbouwkundige verordening, voor zover die voorschriften van stedenbouwkundige aard zijn. Een stedenbouwkundige verordening kan immers ingesteld worden met het oog op het ruimtelijk begrenzen van milieuhinder.

Het Nederlandse Bouwbesluit is een voorbeeld van een landelijk geldende verordening. Dit besluit beoogt eigenlijk de (brand)veiligheid en gezondheid van de stoker zelf te beschermen, maar kan op die manier indirect ook omwonenden beschermen.

Ingeval de Vlaamse beleidsmaker niet opteert voor een gewestelijke toepassing van dergelijke plaatsingsvoorschriften, kunnen gemeenten zelf wel kiezen voor een algemene aanpak en aldus relevante bepalingen opnemen in een eigen gemeentelijke stedenbouwkundige verordening, zoals nu trouwens al het geval is in nogal wat gemeenten. Een revisie van de relevante bepalingen in deze gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen, gebaseerd op de leidraad, is mogelijks wel aan de orde.

In verschillende gemeenten bestaat een verordening 'woonkwaliteit'. Bepalingen over de positie van de schouw en de vereiste afstand met omliggende woningen bij het gebruik van een houtkachel (en bij uitbreiding ook hottubs,...) kunnen daar deel van uitmaken.

Het toepassingsbereik van een stedenbouwkundige verordening beperkt zich evenwel tot nieuwe situaties. Een herbouw, verbouwing of nieuwbouw van de schouw mag niet strijdig zijn met de voorschriften van de verordening. De voorschriften beperken zich niet tot vergunningsplichtige handelingen, zij kunnen ook meldingsplichtige, vrijgestelde en zelfs niet-vergunningsplichtige handelingen regelen.

Bij de beoordeling van vergunningsaanvragen waarin een schouw vervat zit, zal met de voorschriften van de verordening rekening gehouden moeten worden. Daarnaast kan een gemeente ook een meldingsplicht invoeren voor vrijgestelde handelingen bij schouwen. Zo kan zij nagaan of zij in de meldingsakte voorwaarden zou willen opleggen om de hinder in die specifieke situatie te beperken (art. 113 §1 Omgevingsvergunningendecreet). De voorwaarden mogen de melding wel niet onevenredig beperken of verbieden. Als er stedenbouwkundige voorschriften bij schouwen zijn vastgelegd, dan dienen deze voorschriften bij de beoordeling van de melding ook gerespecteerd te worden en kan men daar in de voorwaarden van de meldingsakte nie van afwijken.

4.4 BEOORDELINGSCRITERIA UITWERKEN VOOR HINDER EN REGELGEVING OP LOKAAL NIVEAU INSTELLEN DIE HANDHAAFBAAR IS

Doelgroep: lokale beleidsverantwoordelijken, lokale handhavers

Lokale handhavers kunnen, ondanks dat voldaan is aan eventuele toepasselijke plaatsingsvoorschriften, nog altijd geconfronteerd worden met klachten van omwonenden. Het is voor een lokale handhaver niet evident om vast te stellen wanneer er in voorkomend geval sprake kan zijn van abnormale burenlust. Objectief vaststellen van hinder is voor de lokale handhaver nochtans belangrijk om te effectief kunnen optreden. Daarbij kan verder onderzoek gedaan worden naar de meetbaarheid van houtrook in de leefomgeving, de relatie met gezondheidseffecten en het hanteren van een normenkader met grens- en richtwaarden. In het STAB document werd hiertoe een eerste aanzet gedaan, maar dit moet nog verder geconcretiseerd worden.

Bij ontbreken van Vlaamse wetgeving op vlak van keurings- en onderhoudseisen voor zowel het decentrale houtverwarmingstoestel als voor de schouw, kunnen via een gemeentelijk reglement dergelijke bepalingen mogelijks van toepassing gesteld worden binnen de gemeente. Een bedenking daarbij is alvast wel dat keuringseisen in een politiereglement minder evident lijken voor zover hiervoor op Vlaams niveau niet is voorzien in een erkenningsregeling/certificering voor technici. Bepalingen rond het tijdelijk verbod op stoken (bij smogepisodes) zijn nu reeds in nogal wat politiereglementen opgenomen.

Dergelijke reglementering kan van toepassing gesteld worden voor zowel nieuwe als bestaande situaties en is handhaafbaar.

4.5 VREDERECHTERS EN DESKUNDIGEN INFORMEREN EN SENSIBILISEREN

Doelgroep: vrederechters, gerechtsdeskundigen

De analyse van de (beperkte) rechtspraak leerde ons dat het van belang is vrederechters en deskundigen te informeren. Hiertoe kan een publicatie worden voorzien in het Tijdschrift voor Vrederechters, waarbij naast algemene info over de mogelijke gezondheidseffecten, de aanpak van de problematiek en mogelijke oplossingen ook wordt opgeroepen deskundigenonderzoek kritisch te beoordelen, op te letten met niet-bindende en niet meer toepasselijke normen en indien nodig verschillende deskundigen te raadplegen. Dit kan ook via een gerichte mailing, of door de bevindingen van de analyse uitgevoerd door Universiteit Hasselt te laten plaatsen op het interne nationaal forum van vrederechters.

5 CONCLUSIES

Deze nota bevat de informatie die de voorbije jaren via bevragingen, uitbesteed onderzoek en eigen opzoekwerk is ingezameld in functie van de uitwerking van actie 1.3.5 van de green deal huishoudelijke houtverwarming. Hij bundelt de toepasselijke en indirect toepasbare regelgeving en regels van goede praktijk, praktijkervaringen bij lokale overheden, politie en vrederechters, en doet een aanzet van concrete aanbevelingen. Bij de beleidsaanbevelingen is gefocust op initiatieven die in het licht van klachtenbehandeling een belangrijke meerwaarde kunnen hebben. Andere, meer generieke (regelgevende) voorstellen die verband houden met uitfasering van oude kachels of met keurings- en onderhoudsverplichtingen met bijhorende kwalificaties worden in deze nota niet (of slechts zijdelings) behandeld. Daarvoor wordt verwezen naar ander beleidsvoorbereidend onderzoek, dat geraadpleegd kan worden via de webstek van de green deal huishoudelijke houtverwarming: <https://omgeving.vlaanderen.be/green-deal-huishoudelijke-houtverwarming>.

Op basis van de hier verzamelde info moet het mogelijk zijn stappen vooruit te zetten bij het verbeteren van de aanpak van hinderklachten van houtkachels.

Alvorens deze nota werd gefinaliseerd, werd hij nog voorgelegd aan de betrokkenen in kader van de Green Deal Huishoudelijke Houtverwarming, waaronder VVSG, steden Antwerpen en Gent, de Vlaamse Milieumaatschappij, het WTCB en Agoria. De feedback van deze betrokkenen werd mee in overweging genomen in deze nota.

Momenteel worden de voorgelegde beleidsaanbevelingen verder geconcretiseerd. Voor meer info hierover kan contact opgenomen worden met de afdeling Beleidsontwikkeling en Juridische ondersteuning van het Vlaamse departement Omgeving: bj.o.omgeving@vlaanderen.be.

6 BIJLAGEN

6.1 TOEPASSELIJKE BEPALINGEN IN GAS- EN POLITIEREGLEMENTEN

Gemeente	Wetgeving	Relevante artikel(s)
Aartselaar	Gemeentelijk politiereglement – politiezone HEKLA, gecoördineerde versie mei 2018	Artikel B.5.1.1 Onverminderd de bepalingen van de vigerende wetgeving is het verboden om materialen te verbranden die hinderlijke rookgassen verspreiden met uitzondering van de verbranding van plantaardige afvalstoffen en onbehandeld, droog stukhout. Deze bepaling geldt zowel voor verbranding van materialen in open lucht als via (hout)kachels, open haarden of zogenaamde allesbranders met een nominale verbrandingscapaciteit van maximum 50 kg/u voor de verwarming van een woonverblijf of een werkplaats. Artikel H.1.1.1 Schoorstenen, haarden en ovens moeten zo gemaakt zijn dat er geen gevaar voor brand bestaat en dat ze ook gemakkelijk kunnen gekuist worden. De schoorstenen moeten steeds zo gebouwd worden dat ze minstens 1 m hoger zijn dan de bovenste dakgoot van de aanpalende woning. Zij dienen steeds in goede staat onderhouden te worden. In elk geval is eenieder ertoe gehouden ovens, schoorstenen of fabrieken waar gebruik wordt gemaakt van vuur steeds in goede staat te onderhouden en indien nodig te herstellen of reinigen.
Antwerpen	Code van politiereglementen, gecoördineerde versie, laatste wijziging 29/06/2020	Artikel 72 §1. De gebruikers van de verbrandingsinstallaties met of zonder energiewinning moeten alle voorzorgen nemen om de buurt niet te hinderen door geur, gas, damp, roet, stof en andere uitwasemingen. Voorbeelden zijn gebruikers van type allesbrander, kachel, bakoven en open haarden en verbrandingsinstallatie met of zonder energiewinning die niet zijn onderworpen aan de Vlaremwetgeving. §2. Afvalstoffen verbranden zoals tuinafval, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten, is verboden. Enkel onbehandeld hout en steenkool mogen gebruikt worden.
Beveren	Algemeen politiereglement, laatste wijziging 26/11/2019	Artikel 40 Onder verwarmingsinstallaties met vaste brandstof worden verstaan: verwarmingsinstallaties van het type allesbrander, open haard, houtkachel, kolenkachel,... Artikel 41 De gebruikers van verwarmingsinstallaties met vaste brandstof moeten ervoor zorgen dat de installatie, die ze gebruiken: - geen luchtverontreiniging veroorzaakt die de gezondheid kan schaden - geen hinder kan veroorzaken als gevolg van rook, roet, stof,... Artikel 42 Het verbranden van afvalstoffen, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten voor de verwarming van woningen, werkplaatsen en lokalen is verboden. Artikel 43 Het gebruik van de voornoemde verwarmingsinstallaties is verboden bij ongunstige meteorologische condities, zoals langdurige temperatuursinversie en windstilte. Artikel 44 - Het stoken met voornoemde verwarmingsinstallaties is enkel toegestaan met gebruik van onbewerkt hout en steenkool. Artikel 45 De verwarmingsinstallaties die met vaste brandstof worden gestookt moeten éénmaal per jaar een onderhoudsbeurt krijgen door een technicus, wiens kwalificatie erkend is door de minister van Volksgezondheid.
Blankenberge	Algemene politieverordening, geconsolideerde versie 25/6/2020	Titel II Openbare veiligheid - Hoofdstuk 6 Brandveiligheid van verhuurde woningen Artikel II.6.2.5. §1 De verwarming van de woongegelegenheid mag enkel gebeuren door één van volgende systemen: centrale verwarmingsinstallatie, gasconvectoren of elektrische verwarmingstoestellen. §4. De rookkanalen en schoorstenen dienen zich permanent in goede staat te bevinden en worden jaarlijks gereinigd. Elk gebroken

		of gebarsten kanaal moet hersteld of vervangen worden, vooraleer het opnieuw in gebruik mag worden genomen. Titel IV Openbare gezondheid Artikel IV.1.3.1. Onverminderd de toepassing van andere wettelijke bepalingen is het verboden om het even welke afvalstoffen te verbranden, zowel in open lucht als in gebouwen behoudens een voorafgaande en schriftelijke toelating van het college van burgemeester en schepenen. Artikel IV.1.8.1. §1 Tenzij anders vermeld in de vergunning dienen alle dampen, geuren, afvalgassen, ... in de atmosfeer geloosd te worden via een schoorsteen met een zodanige hoogte dat de omgeving niet gehinderd wordt. De schoorsteen moet ten minste 1 meter hoger zijn dan de nok van het dak van de woningen, bedrijfs- en andere gebouwen die gewoonlijk door mensen bezet zijn.
Boechout	Unifom gemeentelijk politiereglement Politiezone MINOS, versie 29/06/2015	Artikel 42 §2. Het is verboden de buurt te storen met rook, geuren of uitwasemingen van welke bron dan ook, alsook met stof of projectielen van allerlei aard. Artikel 44 §2. Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken. Artikel 45 Schouwen en de luchtafvoeropening van dampkappen mogen geen hinder opleveren.
Bree	Politieverordening ter beteugeling van overlast, versie 16/12/2019	Artikel 60 §1. Onverminderd de bepalingen van het Materialendecreet, VLAREM II, het Veldwetboek, het bosdecreet en andere toepasselijke regelgeving, is het verboden materialen te verbranden, dit met uitzondering van de verbranding van onbehandeld, droog stukhout, houtskool of steenkool. Deze bepaling geldt zowel voor verbranding van materialen in open lucht als via (hout)kachels, open haarden en zogenaamde allesbranders. Artikel 61 §1 De gebruikers van de verbrandingsinstallaties met of zonder energiewinning die niet onderworpen zijn aan een voorafgaande vergunning zoals voorzien in de indelingslijst van Vlarem II bijlage 1, moeten ervoor zorg dragen dat daarmee geen luchtverontreiniging wordt veroorzaakt die de gezondheid kan schaden. §2. Zij dienen tevens alle voorzorgen te treffen om de buurt niet te hinderen door geur, gas, damp, roet, stof en andere uitwasemingen.
Destelbergen	Algemene politieverordening regio Rhode & Schelde, versie 15/09/2015	Artikel 1.2.2. Het verbranden, tenzij voor verwarming van woningen, in (hout)kachels en open haarden is verboden in omstandigheden waarbij windstilstand en mist tegelijk voorkomen. Artikel 1.2.3. §2 Indien men activiteiten uitvoert waarbij ofwel rook, stof, geuren, dampen enerzijds vrijkomen of anderzijds giftige of bijtende gassen vrijkomen die burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen, moet men alle mogelijke maatregelen treffen om de hinder voor de omwonenden te vermijden of zoveel als mogelijk te beperken.
Dilsen-Stokkem	Politiereglement ter beteugeling van overlast, versie 11/06/2018	Artikel 3.5.1 Geurhinder, die overlast bezorgt aan de omwonenden en die zonder noodzaak wordt veroorzaakt, is verboden. Het bewijs van overlast van geurhinder kan met alle mogelijke middelen geleverd worden. Artikel 3.5.3.2 Als men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen vrijkomen die de omwonenden kunnen hinderen of de lucht verontreinigen, is men verplicht alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder voor de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken.
Eeklo	Algemeen politiereglement voor de stad Eeklo, gecoördineerde versie, laatste wijziging 17/02/2020	Artikel 153 De gebruikers van verwarmingsinstallaties van het type allesbrander moeten ervoor zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen luchtverontreiniging veroorzaakt die de gezondheid kan schaden. Het verbranden van afvalstoffen, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten in allesbranders voor de verwarming van woningen, werkplaatsen en lokalen is verboden. Het stoken met allesbranders is verboden bij ongunstige meteorologische condities, zoals langdurige temperatuurinversie en windstilte.

		Het stoken met allesbranders is enkel toegestaan met gebruik van onbewerkt hout en steenkool. De politie en de technische ambtenaren van de gemeenten, zoals bedoeld in artikel 58,1° van het Besluit van de Vlaamse Executieve van 6 februari 1991, houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning, zijn gelast met het toezicht op de naleving van dit artikel en de vaststelling van overtredingen.
Gingelom	Politiereglement betreffende de openbare rust, de openbare overlast, de openbare orde, de openbare veiligheid en de openbare gezondheid en netheid, versie 28/01/2014	Artikel 17 Het is verboden materiaal of substanties te verbranden, zowel in openlucht als binnenshuis in stookinstallaties of kachels en hierbij geuroverlast of overlast door rookvorming te veroorzaken. De politieambtenaren, agenten van politie en gemachtigd ambtenaren kunnen de nodige maatregelen nemen om de geur- en/of rookhinder te doen stoppen op kosten en risico van de overtreder.
Hasselt	Codex Politieverordeningen, gecoördineerde versie, laatste wijziging 29/01/2019 look van toepassing in Diepenbeek, Halen, Herk-de-Stad, Lummen, Zonhoven]	Artikel 85. §1. Het is verboden afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels en open haarden. Onder afvalstoffen wordt verstaan papier, plastic, piepschuim, autobanden, textiel enzovoort. Ook biomassa-afval zoals gft, houtafval (sloophout, geveerd hout, geïmpregneerd of verduurzaamd hout, gebeitst hout, nat hout, multiplex, spaanplaat) en groenresten, mag onder geen enkele omstandigheid verbrand worden. §2. Het in §1 vermelde verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld droog hout in houtkachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers, gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen van 300 kW en voor installaties van meer dan 300 kW waarvoor overeenkomstig de Vlaamse reglementering een milieuvergunning is verleend. Artikel 86. De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten verbranden in overeenstemming met een code van goede praktijk om er voor te zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt. Artikel 87. Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstilte en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie/gas gestookte decentrale verwarming beschikken. Artikel 88. De politieambtenaren, agenten van politie en gemachtigd ambtenaren kunnen de nodige maatregelen nemen om het vuur, de geur- en/of rookhinder (zowel binnenshuis als buitenshuis) te doen stoppen op kosten en risico van de overtreder.
Hoeilaart	Algemeen politiereglement Hoeilaart, gecoördineerde versie 21/12/2016	Artikel 22. Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstilte en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie- of gasgestookte decentrale verwarming beschikken.
Kapellen	Gemeentelijke administratieve sancties, versie 16/12/2019	Artikel 45 De rookgassen van allesbranders, houtkachels en open haard dienen te worden afgevoerd via een schoorsteen met een goede schoorsteentrek en met een voldoende hoogte teneinde een optimale verspreiding van de rookgassen te waarborgen. Artikel 46 Het verbranden van afvalstoffen, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten voor de verwarming van woningen, werkplaatsen en lokalen is verboden, ook in allesbranders. Artikel 47 Bij het stoken in allesbranders, kachels en open haarden is enkel het gebruik van onbehandeld hout en steenkool toegelaten. Behandeld hout (geveerd, geïmpregneerd) moet steeds worden afgevoerd naar vb. het containerpark.
Kinrooi	Politieverordening ter beteugeling van overlast, versie 2/12/2019	Artikel 61 §1. De gebruikers van de verbrandingsinstallaties met of zonder energiewinning die niet onderworpen zijn aan een voorafgaande vergunning zoals voorzien in de indelingslijst van Vlaamse II bijlage 1, moeten ervoor zorg dragen dat daarmee geen luchtverontreiniging wordt veroorzaakt die de gezondheid kan schaden. §2. Zij dienen tevens alle voorzorgen te treffen om de buurt niet te hinderen door geur, gas, damp, roet, stof en andere uitwasemingen.
Knokke-Heist	Algemene politieverordening gemeente Knokke-Heist,	Artikel 72 Het is verboden rook, roet, stof of geuren voort te brengen die de burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen. Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof,

	geconsolideerde versie, laatste wijziging 26/4/2020	geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken. Onverminderd het voorgaande zijn barbecues toegelaten in private tuinen. Artikel 73 Schouwen en de luchtafvoeropening van dampkappen moeten zodanig geplaatst worden dat de geurhinder voor burens tot een minimum wordt beperkt.
Koksijde	Algemeen politiereglement van de gemeente Koksijde, versie 29/6/2020	Titel 2 Milieu Hoofdstuk 2 Artikel 2. §1. Het is verboden om afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels, allesbranders en open haarden. §2. Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld stookhout, steenkool of afgeleide producten in kachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen van maximaal 300 kW. Artikel 3 De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten verbranden in overeenstemming met een code van goede praktijk om er zo voor te zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt. Artikel 4. Het verbranden in (hout)kachels, allesbranders en open haarden is verboden bij ongunstige meteorologische condities, zoals langdurige temperatuurinversie, mist en windstilte. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in (hout)kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie- of gasgestookte decentrale verwarming beschikken.
Kontich	Gemeentelijk politiereglement – politiezone HEKLA, gecoördineerde versie mei 2018	Zie Aartselaar
Lanaken	Politieverordening Overlastfenomenen sanctioneerbaar met gemeentelijke administratieve sancties, versie 23/12/2019	Artikel 29 Onverminderd de toepassing van andere wettelijke bepalingen (o.a. het veldwetboek, het decreet op de milieuvergunningen en zijn uitvoeringsbesluiten, VLAREM, VLAREMA) is het verboden de buurt te hinderen door geur, rook, roet en/of stof afkomstig van verbrandingsactiviteiten zowel in de woning, in een bijgebouw als in open lucht.
Leopoldsburg	GAS-codex politieverordeningen Leopoldsburg, gecoördineerde tekst 5/7/2017	Artikel 24 Het is verboden organisch of anorganisch materiaal of substanties te verbranden en hierbij geuroverlast of overlast door rookvorming te veroorzaken bij de omliggende bewoners.
Leuven	Gecoördineerd politiereglement, versie 3/7/2020	Artikel 434 Het is verboden om het even welke afvalstof (o.a. plastic, rubber, afvalolie, verdunner en verfresten) te verbranden in een verbrandingsinstallatie (kachel, open haard of allesbrander). Het stoken van installaties van het type allesbranders is enkel toegestaan met gebruik van onbehandeld hout, steenkool of afgeleide producten hiervan. Artikel 439 Schouwen en andere damp- of ventilatiekanalen moeten voldoende hoog zijn zodat er geen hinder is voor de omwonenden of de gebruikers van het openbaar domein. Horeca: Artikel 548 §1. De schoorsteen, rookkanalen en branders van installaties die gevoed worden met vaste of vloeibare brandstoffen, moeten minstens éénmaal per jaar gecontroleerd worden door bevoegden (erkende kwalificatie overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater). Een dubbel van het keuringsattest moet aan de brandweer bezorgd worden. §2. Andere schoorstenen en rookkanalen moeten: a) Voortdurend in goede staat onderhouden worden; b) En minstens éénmaal per jaar geveegd worden
Londerzeel	Algemeen Leefmilieu-, Brandpreventie- en	Artikel 5.1.1. Het is verboden, rook, roet, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen, die burens kunnen hinderen of de lucht

	Politiereglement van Londerzeel, versie 18/2/2020	verontreinigen en in het algemeen alle vermijdbare neerslag of uitwasemingen te veroorzaken, die schadelijk zijn voor de openbare gezondheid, veiligheid, landbouw, gedenktekens, bouwwerken, natuurschoon, enz... Abnormale geurhinder ten gevolge van het bemesten van de velden of het verwerken van mest conform het mestdecreet, moet maximaal worden beperkt. De inbreuk op dit artikel kan worden bestraft met een administratieve boete van maximum 350 EUR indien de Vlarew-wetgeving hiervoor geen straffen voorziet. Artikel 5.2.1. De gebruikers van verwarmingsinstallaties van het type allesbrander moeten ervoor zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen luchtverontreiniging veroorzaakt die de gezondheid kan schaden o.a. door de schoorstenen en andere afvoerkanalen recht omhoog te bouwen, voldoende hoog op te trekken en regelmatig te laten reinigen. Artikel 5.2.2. Het stoken met allesbrander is enkel toegestaan met gebruik van onbewerkt hout en steenkool of afgeleide producten. Artikel 5.3 Schouwen. De gebruikers van een gebouw of van een gedeelte van een gebouw, zijn verplicht ervoor te zorgen dat de schoorstenen en de verwarmingsinstallaties die zij gebruiken: a) Voortdurend in goede staat onderhouden worden; b) Minstens eenmaal per jaar gereinigd worden overeenkomstig de geldende wetten op dit stuk. Als verwarmingsinstallatie wordt bedoeld, de bepalingen gegeven in het Koninklijk Besluit van 6 januari 1978 (B.S. 9 maart 1978) of in latere wijzigingen, te weten, een installatie voor verwarming die minstens uit een ketel of een blaasluchtgenerator bestaat en die gevoed wordt met vaste of met vloeibare brandstof, daarin begrepen vloeibaar petroleumgas dat in vloeibare staat ingespoten wordt.
Maaseik	Politieverordening openbare rust openbare veiligheid openbare reinheid gezond leefmilieu stilstaan en parkeren, versie februari 2019	Artikel 4.6.1. Geurhinder, zonder toegelaten afwijking door de burgemeester, die overlast bezorgt aan de omwonenden en die zonder noodzaak wordt veroorzaakt, is verboden. Het bewijs van overlast door geurhinder kan met alle mogelijke middelen geleverd worden. Artikel 4.6.3 §2 Als men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen vrijkomen die de omwonenden kunnen hinderen of de lucht verontreinigen, is men verplicht alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder voor de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken. Artikel 4.6.5. Stoken binnenshuis §1. Het is verboden om afvalstoffen, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten te verbranden in (hout)kachels en open haarden. §2. Gebruikers van verbrandingsinstallaties met of zonder energiewinning, van het type allesbrander, houtkachel en open haard, die niet onderworpen zijn aan een voorafgaande toelating zoals voorzien in Vlarew I, moeten er zorg voor dragen dat deze installaties geen luchtverontreiniging veroorzaken die de gezondheid schaadt. De rookgassen van dergelijke installaties moeten afgevoerd worden via een schoorsteen met een goede schoorsteentrek en met een voldoende hoogte om een optimale verspreiding van de rookgassen te waarborgen. §3. Het stoken met allesbranders is verboden bij ongunstige meteorologische condities zoals langdurige temperatuurinversie en windstilte. §4. Bij het stoken met allesbranders mogen alleen onbewerkt hout, steenkool of hiervan afgeleide producten gebruikt worden. Gebruikers moeten ook alle voorzorgen nemen om de buurt niet te hinderen door geur, gas, damp, roet, stof of andere uitwasemingen.
Mechelen	Algemene Bestuurlijke Politieverordening, gecoördineerde versie, laatst gewijzigd maart 2020	Artikel 55 De gebruikers van verwarmingsinstallaties van het type allesbrander, houtkachel en open haarden moeten ervoor zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen luchtverontreiniging veroorzaakt die de gezondheid kan schaden. Artikel 56 De rookgassen van dergelijke installaties dienen te worden afgevoerd via een schoorsteen met een goede schoorsteentrek en met een voldoende hoogte teneinde een optimale verspreiding van de rookgassen te waarborgen.

		Artikel 57 Het verbranden van afvalstoffen, turf, bruinkool en niet-rookloze kolenagglomeraten in allesbranders voor de verwarming van woningen, werkplaatsen en lokalen is verboden. Artikel 59 Het stoken met allesbranders is enkel toegestaan met gebruik van onbewerkt hout en steenkool.
Roeselare	Gecoördineerd politiereglement stad Roeselare, laatst gewijzigd 29/6/2020	Artikel 2.12.2 Het is verboden voor uitbaters van een horecazaak of traiteurszaak om door de afgassen van dampkappen en schouwen geurhinder en/of rookhinder te veroorzaken. Artikel 9.13 Schoorstenen en rookgangen. De verwarmingstoestellen, die niet op elektriciteit werken, worden op een schoorsteen aangesloten of op een speciale inrichting voor de afvoer van de verbrandingsgassen. De schoorstenen en rookgangen van de verwarmingstoestellen zijn gebouwd uit onontvlambare materialen en worden jaarlijks onderhouden.
Rumst	Codex van gemeentelijke politieverordeningen, geraadpleegd via www.rumst.be op 2/9/2020	Artikel 2.6.4 §1 Het is verboden afvalstoffen, of andere materialen die hinderlijke rookgassen verspreiden, te verbranden in (hout)kachels en open haarden. §2 Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld droog stukhout, steenkool of afgeleide producten in houtkachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen van maximaal 300 kW. §3 Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor installaties van meer dan 300 kW waarvoor overeenkomstig de Vlarementreglementering een milieuvergunning is verleend. Artikel 2.6.5 De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten er voor zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt.
Scherpenheuvel-Zichem	Algemene politieverordening van de Stad Scherpenheuvel-Zichem, versie 1/1/2016	Artikel 24 Het verbranden van ander materiaal dan onbehandeld droog hout, fossiele brandstoffen en pellets die aan de wettelijk opgelegde normen voldoen in kachels en open haarden is verboden. Artikel 26 §2 Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die buizen kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken.
Schilde	GAS-reglement, versie 25/4/2016	Artikel 5.1 Iedereen is ertoe gehouden als normaal zorgvuldig persoon de nodige maatregelen te nemen om de buurt niet te hinderen door geur-, rook- en stofhinder. Artikel 5.3 Het is verboden afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels en open haarden. Dit verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld stukhout.
Schoten	Algemeen Politiereglement Schoten 2020, versie 17/12/2019	Artikel 41 De gebruikers van verwarmingsinstallaties met verbranding moeten ervoor zorgen dat de werking van hun installatie geen hinder oplevert voor de openbare gezondheid. Artikel 42 Het verbranden van afval in allesbranders en afvalverbrandingspotten is verboden. Artikel 43 In Schoten is het verboden om afval te verbranden, ongeacht of dit in een kachel, allesbrander, haard, een open ton of op of in de bodem wordt gedaan. Afval wordt hier in de meest algemene betekenis beschouwd, inclusief tuin- en houtafval.
Sint-Niklaas	Algemeen politiereglement stad Sint-Niklaas, gecoördineerde versie 24/4/2020	Hoofdstuk V – Reinheid, gezondheid en milieu Afdeling 6 Geurhinder Artikel 1 Het is verboden rook, damp, roet, stof of geuren voort te brengen die de buizen kunnen hinderen. Artikel 4 Luchtafvoer door schoorstenen en dampkappen Schoorstenen en luchtafvoeropeningen van dampkappen moeten zodanig geplaatst en ingericht worden dat de geurhinder voor de buizen tot een minimum wordt beperkt. Lucht of dampen afkomstig uit bedrijfs- en horecaruimtes waarin eetwaren bereid worden moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen, die moeten uitmonden in open lucht. De uitlaat moet zo geplaatst worden dat de hinder voor de omwonenden maximaal wordt beperkt. Minstens moet de uitlaat van die kanalen zich situeren boven de kroonlijst van het dak van het eigen gebouw, en in ieder geval twee meter boven de bovenrand van alle deur-, venster- en ventilatieopeningen die zich bevinden binnen een straal van 4 m, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal.

Sint-Pieters-Leeuw	Algemene politieverordening met gemeentelijke administratieve sancties, versie 1/1/2020	Artikel 2.6.3. §2 Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken. Artikel 2.6.5. §1 Het is verboden afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels en open haarden. §2. Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld stukhout in houtkachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen van maximaal 300 kW. §3. Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor installaties van meer dan 300 kW waarvoor overeenkomstig de Vlarementreglementering een milieuvergunning is verleend. §4. De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten verbranden in overeenstemming met een code van goede praktijk om er zo voor te zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt. §5. Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstilte en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olieof gasgestookte decentrale verwarming beschikken.
Tremelo	Uniform politiereglement Begijnendijk – Rotselaar – Tremelo, versie 1/1/2018	Artikel 22 Het is verboden materiaal of substanties te verbranden, zowel in openlucht als binnenshuis, in stookinstallaties of kachels, waardoor geuroverlast of overlast door rookvorming te veroorzaken. De politieambtenaren, agenten van politie en gemachtigd ambtenaren kunnen de nodige maatregelen nemen om de geur- of rookhinder te doen stoppen op kosten en risico van de overtreder. Artikel 23 Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die burens kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken. Artikel 24 Schouwen en de luchtafvoeropening van dampkappen moeten zodanig geplaatst worden dat de geurhinder voor burens tot een minimum wordt beperkt en desgevallend in overeenstemming met de stedenbouwkundige voorschriften.
Vorselaar	Zonale Politiecodex Neteland, versie 6/10/2014	Artikel 260 Het verbranden van huishoudelijk afval is verboden. Artikel 263 §1. Het is verboden afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels en open haarden. §2. Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld stukhout in houtkachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen tot 300 kW. §3. Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor installaties vanaf 300 kW waarvoor overeenkomstig de Vlarementreglementering een milieuvergunning is verleend. §4. De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten verbranden in overeenstemming met een code van goede praktijk om er zo voor te zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt. §5. Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstilte en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie- of gasgestookte decentrale verwarming beschikken.
Zaventem	Algemene politieverordening Zaventem, versie 1/6/2019	Artikel 21 Onverminderd de bepalingen van het afvalstoffendecreet, het VLAREM II, het Veldwetboek en het Bosdecreet is het verboden organisch of anorganisch materiaal of substanties te verbranden en hierbij geur- of rookhinder te veroorzaken bij de omliggende bewoners. Artikel 22 Het is verboden materiaal of substanties te verbranden, zowel in openlucht als binnenshuis, in stookinstallaties of kachels, waardoor geuroverlast of overlast door rookvorming veroorzaakt wordt. De politieambtenaren, agenten van politie en gemachtigd

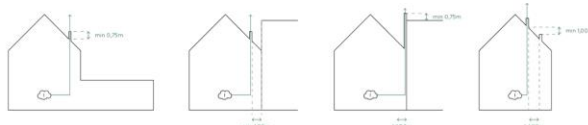
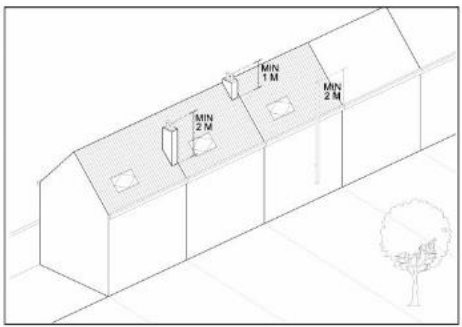
		ambtenaren kunnen de nodige maatregelen nemen om de geur- of rookhinder te doen stoppen op kosten en risico van de overtreder. Artikel 23 Indien men activiteiten uitvoert waarbij rook, stof, geuren, dampen, giftige of bijtende gassen die burenen kunnen hinderen of de lucht kunnen verontreinigen ontstaan, is men ertoe gehouden alle mogelijke maatregelen te treffen om de hinder naar de omwonenden te vermijden of zoveel mogelijk te beperken. Artikel 24 Schouwen en de luchtafvoeropening van dampkappen moeten zodanig geplaatst worden dat de geurhinder voor burenen tot een minimum wordt beperkt en desgevallend in overeenstemming met de stedenbouwkundige voorschriften.
Vlaamse overheid	Type politiereglement Verbranden van afvalstoffen door particulieren'	Artikel 5 §1 Het is verboden afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels en open haarden. §2 Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld stukhout in houtkachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen van maximaal 300 kW. §3 Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor installaties van meer dan 300 kW waarvoor overeenkomstig de Vlarementreglementering een milieuvergunning is verleend. Artikel 6 De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten verbranden in overeenstemming met een code van goede praktijk om er zo voor te zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt. Artikel 7 Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstilte en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie- of gasgestookte decentrale verwarming beschikken.

6.2 TOEPASSELIJKE BEPALINGEN IN STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENINGEN

Gemeente	Wetgeving	Relevante artikel(s)
Anderlecht	Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening, versie november 2016	Artikel 27 Rookkanalen Rookkanalen voldoen aan de volgende voorwaarden: 1° Ze zijn niet vervat in de scheidingsmuren. 2° Ze zijn gemaakt van materialen die onbrandbaar, waterafstotend en condensbestendig zijn. 3° Ze zijn geïsoleerd, zodat ze geen oververhitting veroorzaken. 4° Ze zijn zodanig geconstrueerd dat ze gemakkelijk te reinigen zijn. De eigenaars houden ze constant in perfecte staat van werking en netheid. 5° Ze zijn gegroepeerd zodat het aantal schoorstenen beperkt is, met uitzondering van de afvoerkanalen van gesloten ketels. 6° Ze komen niet uit in of voor een venster. 7° Ze zijn zodanig geplaatst dat ze geen afbreuk doen aan de residentiële eigenschappen van de buurt en de esthetische eigenschappen van het dak, met inachtneming van de geldende normen. Artikel 28 Rookkanalen van de bijgebouwen §1. De rookgasafvoerkanalen van bijgebouwen of achtergebouwen die zich op minder dan 4 meter van het hoofdgebouw bevinden, komen uit op de gevel van het hoofdgebouw en zijn in overeenstemming met artikel 27 van deze titel met betrekking tot de rookkanalen. §2. De rookgasafvoerkanalen van bijgebouwen of achtergebouwen die zich op minder dan 4 meter van het hoofdgebouw bevinden, zijn hoog genoeg om niet te leiden tot wervelwind en de verspreiding van roet en/of geur op het binnenterrein van het huizenblok en om de burenen niet te hinderen en ze zijn in

		overeenstemming met artikel 27 van deze titel met betrekking tot de rookkanalen.
Antwerpen	Gemeentelijke stedenbouwkundige verordening – bouwcode, gecoördineerde versie, laatste wijziging 25/09/2017	Artikel 35 Afvoerkanalen en uitlaten van alle gassen 1. Alle gassen moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen. De kanalen moeten uitmonden in de open lucht. 2. De uitlaat moet zo geplaatst worden dat de hinder voor de omwonenden maximaal beperkt wordt. De uitlaat moet zich daarom bevinden op minstens 0,60 meter van: 1. verluchttingsroosters 2. aangrenzende opgaande gevels 3. Het aanbrengen van afvoerkanalen in de gevels is verboden, uitgezonderd: 1. verluchttingsroosters in de achtergevel voor zover ze gebruikt worden voor het afvoeren van waterdampen en zij geen hinder vormen voor de omgeving. 2. uitmondingen van rookgassen van type C-toestellen in de achtergevel voor zover ze geen hinder vormen voor de omgeving. <i>Dampen en gassen kunnen hinder veroorzaken en soms zelfs de gezondheid van bewoners, gebruikers en omwonenden schaden. Daarom dient de afvoer van gassen, die niet reeds onder de milieuwetgeving vallen, ook geregeld te worden</i> 4. De uitlaat van kanalen voor de afvoer van schadelijke gassen moet zich situeren minstens boven de kroonlijst van het eigen gebouw (gemeten vanaf de uitlaat), en in ieder geval twee meter boven de bovenrand van alle deur-, venster en ventilatieopeningen, die zich binnen een straal van 4 meter bevinden, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal
Boechout	Gemeentelijke bouwcode, versie 30/6/2014	Afdeling 2 Afvoer van gassen Artikel 62 Schadelijke of hinderlijke gassen §1 Onderstaand artikel is enkel van toepassing voor de afvoer van schadelijke of hinderlijke gassen, die niet gevat zijn onder de VLAREM-wetgeving. §2 Dampen en gassen die (geur)hinder veroorzaken en/ of de gezondheid kunnen schaden, moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen. Deze laatste moeten uitmonden in de open lucht. De uitmondingen van de kanalen dienen aan de volgende eisen te voldoen: - de uitmonding bevindt zich boven het hoogst gelegen dak van het gebouw; - de uitmonding bevindt zich op minstens 0,75m boven het dakvlak; - de uitmonding bevindt zich op minstens 1,00m afstand van opgaande scheidingsmuren. Het kanaal mag zich op minder dan 1,00m afstand van opgaande scheimuren bevinden, op voorwaarde dat de uitmonding minstens 0,75m uitsteekt ten opzichte van de bovenkant van deze opgaande scheidingsmuur; - de uitmonding van het afvoerkanaal bevindt zich op minstens 2,60m boven alle ventilatieopeningen in het dakvlak en op minstens 2,60m zijdelingse afstand van elk van de ventilatieopeningen (roosters, opengaande ramen, ...).
Gent	Algemeen Bouwreglement – Stedenbouwkundige verordening van de Stad Gent, gecoördineerde versie, laatste wijziging 1/06/2018	Artikel 8bis Verbrandingsgassen van een open haard of verwarmingstoestellen moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen, die moeten uitmonden in de openlucht. De uitlaat van de kanalen moet zo geplaatst worden dat de hinder voor de omwonenden maximaal wordt beperkt. Minstens moet de uitlaat zich 1 meter boven de nok van het hellend dak of de dakrand van het plat dak waarop de uitlaat geplaatst wordt, situeren, en in ieder geval 2 meter boven elk terras en de bovenrand van alle deur-, venster- en ventilatieopeningen die zich bevinden binnen een straal van 4 meter, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal. Indien de uitlaat niet aan bovenstaande reglementering kan voldoen, omwille van technische of (steden)bouwkundige redenen, kan de vergunningverlenende overheid op gemotiveerd verzoek een afwijking toestaan. Deze bepalingen gelden niet voor gasgestookte verwarmingstoestellen van het type C.

Kortrijk	Algemene stedenbouwkundige verordening, versie 24/4/2013	Artikel 64 Afvoerkanalen en uitlaten §1 Lucht of dampen, afkomstig uit bedrijfs- en horecaruimten waarin eetwaren bereid worden, en verbrandingsgassen van verwarmingstoestellen (met uitzondering van de toestellen, die werken op aardgas) moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen. De kanalen moeten uitmonden in de open lucht. §2 De uitlaat van kanalen zoals bedoeld in §1 van dit artikel moet zo geplaatst worden dat de hinder voor de omwonenden maximaal beperkt wordt. Het aanbrengen van afvoerkanalen in de gevels is verboden, met uitzondering van verluchttingsroosters. Indien deze laatsten worden gebruikt voor het afvoeren van waterdampen kunnen ze enkel worden toegelaten in de achtergevel en dit voor zover zij geen hinder vormen voor de omgeving. §3 De uitlaat van kanalen zoals bedoeld in §1 van dit artikel moet zich situeren minstens boven de kroonlijst van het eigen gebouw (gemeten vanaf de uitlaat), en in ieder geval twee meter boven de bovenrand van alle deur-, venster en ventilatieopeningen, die zich binnen een straal van 4m bevinden, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal. [Zelfde bepalingen in Gemeentelijke stedenbouwkundige verordening ter vrijwaring van het woonklimaat en het waardevol bouwkundig erfgoed van de stad Ieper (B.S. 6/12/2006)]
Mechelen	Stedenbouwkundige verordening Mechelen, geraadpleegd via www.mechelen.be op 2/9/2020	Artikel 69 Schadelijke gassen §1 Dampen en gassen die (geur)hinder veroorzaken en/of de gezondheid kunnen schaden, moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen, die moeten uitmonden in de open lucht. §2 De uitmondingen van de kanalen dienen aan de volgende eisen te voldoen: 1° de uitmonding bevindt zich op het hoogst gelegen dak van het gebouw; 2° minstens moet de uitlaat zich 1 meter boven de nok van het hellend dak of de dakrand van het plat dak waarop de uitlaat geplaatst wordt, situeren; 3° de uitmonding bevindt zich op minstens 1 meter afstand van alle aan dat dak grenzende gevelvlakken; 4° de uitmonding bevindt zich op minstens 1 meter afstand van opgaande scheidsmuren. Het kanaal mag zich ook op minder dan 1 meter afstand van opgaande scheidsmuren bevinden of ertegen, op voorwaarde dat de uitmonding minstens 0,75 meter uitsteekt ten opzichte van de bovenkant van deze opgaande scheidsmuur; 5° de uitmonding bevindt zich minstens 1 meter boven alle ventilatieopeningen in het dakvlak of op minstens 1 meter zijdelingse afstand van elk van deze ventilatieopeningen en in ieder geval 2 meter boven elk terras en de bovenrand van alle deur-, venster- en ventilatieopeningen die zich bevinden binnen een straal van 10 meter, horizontaal gemeten vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal. §3 Indien het plaatsen van de uitlaat, volgens bovenstaande regelgeving, omwille van technische of (steden)bouwkundige redenen niet mogelijk is, kan de vergunningverlenende overheid gemotiveerd een afwijking toestaan.
Mortsel	Bouwcode stad Mortsel, gecoördineerde versie 9/4/2018	Artikel 66 Afvoer van schadelijke en/of hinderlijke gassen en dampen §1 Gassen en dampen die (geur)hinder veroorzaken en/of de gezondheid kunnen schaden, moeten worden afgevoerd via aparte daartoe bestemde kanalen, die uitmonden in de open lucht. §2 De uitmondingen van de kanalen moeten aan de volgende eisen voldoen: - de uitmonding bevindt zich op het hoogst gelegen dak van het gebouw; - de uitmonding bevindt zich op minimum 0,75m boven het dakvlak; - de uitmonding bevindt zich op minimum 1m afstand van alle aan dat dak grenzende gevelvlakken; - de uitmonding bevindt zich op minimum 1m afstand van opgaande scheidsmuren. Het kanaal mag zich ook op minder dan 1m afstand van opgaande scheidsmuren bevinden of ertegen, op voorwaarde dat de uitmonding minimum 0,75m uitsteekt ten opzichte van de bovenkant van deze opgaande scheidsmuur; - de uitmonding bevindt zich minimum 1m boven alle

		ventilatieopeningen in het dakvlak of op minimum 1m zijdelingse afstand van elk van deze ventilatieopeningen. Dampen en gassen kunnen hinder veroorzaken en soms zelfs de gezondheid van bewoners, gebruikers en omwonenden schaden. Daarom moet de afvoer van gassen en dampen en de uitmonding van de afvoerkanalen worden geregeld. Een voorbeeld van schadelijke gassen zijn verbrandingsgassen van een open haard of verwarmingstoestel, dampen afkomstig uit horeca-keukens, dampen afkomstig uit industriële wasdrogers, dampen afkomstig uit mechanische ventilatiesystemen en dampen afkomstig uit de verlichting van afvalbergingen. Ook kunnen hier dampen afkomstig uit ventilatiepijpen van rioleringen onder vallen, voor zover de ventilatiepijpen niet afgesloten zijn door een beluchter.
Oostende	Gemeentelijke stedenbouwkundige verordening, versie 10/8/2017	Artikel 20 §1. Alle gassen moeten afgevoerd worden via aparte daartoe bestemde kanalen. De kanalen moeten uitmonden in open lucht. §2. De uitlaat van kanalen voor de afvoer van gassen moet zich situeren minstens boven de kroonlijst van het eigen hoofdgebouw (gemeten vanaf de uitlaat), en in ieder geval 2 m boven de rand van alle deur-, venster en ventilatieopeningen, die zich binnen een straal van 4 m bevinden, horizontaal gemeten, vanaf de uitlaat van het afvoerkanaal. §3. Het aanbrengen van afvoerkanalen, voor alle gassen, in de gevels is verboden, uitgezonderd voor verluchttingsroosters in de achtergevel voor zover ze gebruikt worden voor het afvoeren van waterdampen en rookgassen, van een type C-verwarmingstoestel, en er zich binnen een radius van 2 m geen gevelopeningen bevinden.
Schaarbeek	Gemeentelijke stedenbouwkundige verordening, versie 8/11/2010	Artikel 33 Afvoer van rookgassen § 1. De rookgasafvoerkanalen doen geen afbreuk aan de residentiële eigenschappen van het gebouw en van de buurt en voldoen aan de volgende voorwaarden: 1° ze komen niet uit in of voor een venster; 2° ze komen niet uit op minder dan 0,60 m van een venster en van een mandelige grens; 3° ze komen niet uit op de voorgevel; 4° ze zijn gegroepeerd teneinde hun visueel effect te beperken, met uitzondering afvoerkanalen van gesloten ketels. § 2. De hoogte van het afvoerkanaal boven het dak bedraagt minstens 2 meter. Deze hoogte kan verminderd zijn als het afvoerkanaal vlakbij de noklijn van het dak uitsteekt, zonder echter hoger te zijn dan 1 meter. De afvoerkanalen aan de achtergevel hebben een voldoende hoogte om de residentiële eigenschappen van het gebouw en van de buurt niet aan te tasten, met een minimumhoogte van 2 meter boven het niveau van de daklijst. Deze paragraaf is niet van toepassing voor de afvoerkanalen van gesloten ketels. § 3. De rookgasafvoerkanalen van bijgebouwen of achtergebouwen die zich op minder dan 4 m van het hoofdgebouw bevinden, komen uit op de gevel van het hoofdgebouw en voldoen aan de volgende voorwaarden: 1° ze komen niet uit in of voor een venster; 2° ze komen niet uit op minder dan 0,60 m van een venster en van een mandelige grens; 3° ze komen niet uit op de voorgevel; 4° ze zijn gegroepeerd teneinde hun visueel effect te beperken, met uitzondering afvoerkanalen van gesloten ketels. § 4. De rookgasafvoerkanalen van bijgebouwen of achtergebouwen die zich op meer dan 4 m van het hoofdgebouw bevinden, zijn voldoende hoog om de burens niet te hinderen en voldoen aan de volgende voorwaarden: 1° ze komen niet uit in of voor een venster; 2° ze komen niet uit op minder dan 0,60 m van een venster en van een mandelige grens; 3° ze komen niet uit op de voorgevel; 4° ze zijn gegroepeerd teneinde hun visueel effect te beperken, met uitzondering afvoerkanalen van gesloten ketels.
Nederland	Bouwbesluit 2012	Hoofdstuk 2. Technische bouwvoorschriften uit het oogpunt van veiligheid Nieuwbouw: Artikel 2.59.2 De horizontale afstand tussen de uitmonding van een afvoervoorziening voor rookgas van een op vaste brandstof gestookt toestel en een brandgevaarlijk dak als bedoeld in NEN 6063, van een ander bouwwerk is ten minste 15 m. Bestaande bouw: Artikel 2.64: idem Hoofdstuk 3. Technische bouwvoorschriften uit het oogpunt van gezondheid

		Artikel 3.51. Plaatsing van de opening 1. Bij toevoer van verbrandingslucht via een verblijfsgebied, heeft de volgens <u>NEN 1087</u> bepaalde verdunningsfactor van de uitstoot van een afvoervoorziening voor luchtverversing en van een afvoervoorziening voor rookgas, ter plaatse van een in de uitwendige scheidingsconstructie gelegen instroomopening voor verbrandingslucht, ten hoogste de in tabel 3.33 aangegeven waarde. Bij de bepaling van de verdunningsfactor blijven afvoervoorzieningen en belemmeringen die op een ander perceel liggen, buiten beschouwing. Tabel 3.33 Verdunningsfactoren voor verschillende soorten afvoeren. <table><tr><th>soort afvoer</th><th>verdunningsfactor</th></tr><tr><td>Luchtverversing</td><td>0,01</td></tr><tr><td>Afvoervoorziening voor rookgas bij gasgestookte toestellen</td><td>0,01</td></tr><tr><td>Afvoervoorziening voor rookgas bij toestellen met andere brandstoffen</td><td>0,0015</td></tr></table> 2. Een instroomopening van een toevoervoorziening voor verbrandingslucht en een uitmonding van een afvoervoorziening voor rookgas, liggen op een afstand van ten minste 2 m van de perceelsgrens, gemeten loodrecht op de uitwendige scheidingsconstructie van de gebruiksfunctie. Dit geldt niet voor een in een dak gelegen instroomopening of uitmonding. Indien het perceel waarop de gebruiksfunctie ligt, grenst aan een openbare weg, openbaar water of openbaar groen, wordt die afstand aangehouden tot het hart van de weg, dat water of dat groen. 3. Een uitmonding van een afvoervoorziening voor rookgas ligt, gemeten langszij aan een uitwendige scheidingsconstructie van een gebruiksfunctie, niet zijnde het dak, op een afstand van ten minste 1 m van de perceelsgrens. 4. Een instroomopening van een toevoervoorziening voor verbrandingslucht en een uitmonding van een afvoervoorziening voor rookgas, gelegen boven een constructieonderdeel of het aansluitende terrein, liggen, ter voorkoming van gehele of gedeeltelijke afsluiting van de opening door ophoping van vuil of sneeuw, ten minste 0,3 m boven de bovenzijde van dat constructieonderdeel of dat terrein. Hoofdstuk 7. Voorschriften inzake het gebruik van bouwwerken, open erven en terreinen Artikel 7.9.1. Een verbrandingstoestel wordt uitsluitend gebruikt indien: - De voorziening voor afvoer van rookgas doeltreffend is gereinigd Artikel 7.22 Onverminderd het bij of krachtens dit besluit of de Wet milieubeheer bepaalde is het verboden in, op of aan een bouwwerk of op een open erf of terrein voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten of werktuigen te gebruiken, waardoor: - op voor de opgeving hinderlijke of schadelijke wijze rook, roet, walm of stof wordt verspreid; - overlast wordt of kan worden veroorzaakt voor de gebruikers van het bouwwerk, het open erf of terrein; - op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze stank, stof of vocht of irriterend materiaal wordt verspreid of overlast wordt veroorzaakt door geluid en trilling, elektrische trilling daaronder begrepen, of door	soort afvoer	verdunningsfactor	Luchtverversing	0,01	Afvoervoorziening voor rookgas bij gasgestookte toestellen	0,01	Afvoervoorziening voor rookgas bij toestellen met andere brandstoffen	0,0015
soort afvoer	verdunningsfactor									
Luchtverversing	0,01									
Afvoervoorziening voor rookgas bij gasgestookte toestellen	0,01									
Afvoervoorziening voor rookgas bij toestellen met andere brandstoffen	0,0015									

		schadelijk of hinderlijk gedierte, dan wel door verontreiniging van het bouwwerk, open erf of terrein
--	--	---

6.3 MODEL POLITIEREGLEMENT

Bijlage bij thema Hinder – Gemeenten
MODELREGLEMENT VERBRANDEN VAN AFVALSTOFFEN DOOR PARTICULIEREN
Samenwerkingsovereenkomst 2008- 2013

Gelet op het Veldwetboek van 7 oktober 1886;

Gelet op de Nieuwe Gemeentewet, meer bepaald op artikel 119, 119bis en 135;

Gelet op het Gemeentedecreet van 15 juli 2005;

Gelet op de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging;

Gelet op het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen;

Gelet op het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning;

Gelet op het Bosdecreet van 13 juni 1990;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 5 december 2003 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en –beheer (Vlarea);

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende milieuvergunning (Vlarem I);

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II);

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater;

Overwegende dat het illegaal verbranden van afvalstoffen in (hout)kachels, open haarden en open lucht een belangrijk aandeel in de luchtverontreiniging in Vlaanderen heeft en de gezondheid van de bevolking kan schaden;

Overwegende dat voldoende alternatieven voorhanden zijn op vlak van preventie, hergebruik en verwerking van afvalstoffen.

1. Definities

Art. 1

De begrippen en definities vermeld in het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, het besluit van de Vlaamse regering van 5 december 2003 betreffende het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en –beheer (Vlarea), het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het besluit houdende vaststelling van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (Vlarem I) en het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II), zijn steeds van toepassing op dit politiereglement.

Art. 2

Voor de toepassing van dit reglement gelden bijkomend de hierna opgenomen definities:

- a) Open haard: ingebouwde installatie waarvan de brandstof vast is en die in open verbinding staat met het gebouw en omringd wordt door onbrandbaar materiaal.
- b) Kachel: installatie waarvan de brandstof vast is en die bedoeld is om binnenshuis ruimten te verwarmen door straling en/of convector. De installatie heeft een brandplaats die volledig afgesloten is van het gebouw d.m.v. deuren die onder normale verbrandingsomstandigheden dicht zijn.
- c) Sfeerverwarmer: vrijstaande of ingebouwde installatie waarvan de brandstof vast is en die bedoeld is om buitenshuis te verwarmen.

2. Verbranding in open lucht (buitenshuis)

Art. 3

Het is verboden afvalstoffen te verbranden in open lucht.

Art. 4

§1 Onverminderd de toepassing van andere wettelijke bepalingen zijn van het verbod op verbranding in de open lucht evenwel uitgesloten:

- het maken van vuur indien noodzakelijk bij het beheer van bossen, natuur, tuinen en landschappen als beheersmaatregel, als fytosanitaire maatregel of als onderdeel van een wetenschappelijk experiment in overeenstemming met de bepalingen van het Bosdecreet;
- het verbranden van plantaardige afvalstoffen, afkomstig van eigen bedrijfslandbouwkundige werkzaamheden als fytosanitaire maatregel;
- het verbranden van onbehandeld droog hout en onversierde kerstbomen bij periodieke socio-culturele evenementen, waarvan alle niet-plantaardige stoffen en decoratie voorafgaand verwijderd worden;
- het verbranden van onbehandeld droog hout bij het maken van een kampvuur;
- het verbranden van onbehandeld droog stukhout, steenkool of afgeleide producten in sfeerverwarmers en barbecues.

§2 Bovenvernoemde activiteiten, uitgesloten van het verbod op verbranding in open lucht, kunnen enkel plaatsvinden mits voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de burgemeester of zijn afgevaardigde. Deze toestemming is evenwel niet vereist voor het verbranden in sfeerverwarmers en barbecues en wanneer het maken van vuur is opgenomen in een door de overheid goedgekeurd beheersplan.

Bij het verlenen van de toestemming kan de burgemeester of zijn afgevaardigde bijkomende voorwaarden opleggen. De burgemeester of zijn afgevaardigde kan bovendien de verleende toestemming op elk moment intrekken wanneer ongunstige meteorologische omstandigheden zich voordoen of bij langdurige droogte. De inschatting van de meteorologische omstandigheden gebeurt door de burgemeester of zijn afgevaardigde. Hij doet dit op basis van de aanwezigheid van eenvoudig te bepalen meteorologische parameters. Hij kan hiervoor gebruik maken van bijlage 1 bij dit reglement.

3. Verbranding in (hout)kachels en open haarden (binnenshuis)

Art. 5

§1 Het is verboden afvalstoffen te verbranden in (hout)kachels en open haarden.

////////////////////////////////////

§2 Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor het verbranden van onbehandeld stukhout in houtkachels voor de verwarming van woonverblijven en werkplaatsen, in sfeerverwarmers en gelijksoortige toestellen met een nominaal thermisch vermogen van maximaal 300 kW.

§3 Het in §1 vermeld verbod geldt niet voor installaties van meer dan 300 kW waarvoor overeenkomstig de Vlaremmreglementering een milieuvergunning is verleend.

Art. 6

De gebruikers van deze verwarmingsinstallaties moeten verbranden in overeenstemming met een code van goede praktijk om er zo voor te zorgen dat de installatie die ze gebruiken geen geurhinder of hinder van rook en roet veroorzaakt.

Art. 7

Het verbranden in (hout)kachels en open haarden is verboden bij windstilte en mist. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor het verbranden in kachels en open haarden voor verwarming van ruimten die niet over een centrale verwarming of olie- of gasgestookte decentrale verwarming beschikken.

4. Strafbepalingen

Art. 8

De burgemeester of zijn afgevaardigde, de lokale politiediensten en de technische ambtenaren van de gemeenten, zoals bedoeld in art. 58 1° van Titel I van Vlaremm volgens de hen toegewezen bevoegdheden, zijn gelast met het toezicht en de controle op de uitvoering van de bepalingen van dit reglement.

Art. 9

Bij vaststelling door de politie of een bevoegde ambtenaar van overtreding van bovenstaande bepalingen kan onmiddellijk het doven van het vuur en de verwijdering van eventuele verbrandingsrecipiënten en verbrandingsresten opgelegd worden. Bij niet-naleving kan de verwijdering ambtshalve en op kosten van de overtreder door de gemeente uitgevoerd worden.

Art. 10

Voor zover door wetten, decreten, besluiten en algemene of provinciale verordeningen geen andere straffen voorzien zijn, worden de inbreuken op dit reglement gestraft met een administratieve geldboete van 50 euro. In geval van herhaling kan deze geldboete worden verhoogd. De opgelegde administratieve geldboete kan niet hoger zijn dan het wettelijk voorziene maximum van 250 euro.

5. Slotbepalingen

Art. 11

Een eensluidend afschrift van dit reglement zal conform art. 119 van de nieuwe gemeentewet worden toegezonden aan de deputatie van de provincieraad, aan de griffie van de rechtbank van eerste aanleg en aan de griffie van de politierechtbank. Ter kennisgeving zal eveneens een afschrift worden toegezonden aan de afdeling Milieu-inspectie en de afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu & Gezondheid van het Departement LNE en aan de OVAM.

Art. 12

Dit reglement wordt bekendgemaakt overeenkomstig de artikelen 186 en 187 van het Gemeentedecreet

Art. 13

Dit reglement wordt van kracht 5 dagen na de vereiste afkondiging door middel van aanplakbrief, overeenkomstig artikel 187 van het Gemeentedecreet.

Art. 14

Het huidige reglement vervangt en heft alle vorige reglementen die betrekking hebben op de in huidig reglement behandelde bepalingen op.

Bovenstaand type politiereglement was een bijlage bij de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 die werd afgesloten tussen Vlaams Gewest en gemeenten. De tekst is louter ter illustratie toegevoegd, kan niet zomaar worden overgenomen, maar zal nog geactualiseerd moeten worden.

6.4 VOORBEELD REGISTRATIEFICHE MILIEUKLACHT

klachtenformulier
MKROS v3.doc

Bovenstaand registratieformulier was een bijlage bij de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 die werd afgesloten tussen Vlaams Gewest en gemeenten. Het formulier kan niet zomaar worden overgenomen, maar zal nog geactualiseerd moeten worden.

Koning Albert II laan 20 / 8
1000 Brussel
omgevingvlaanderen.be